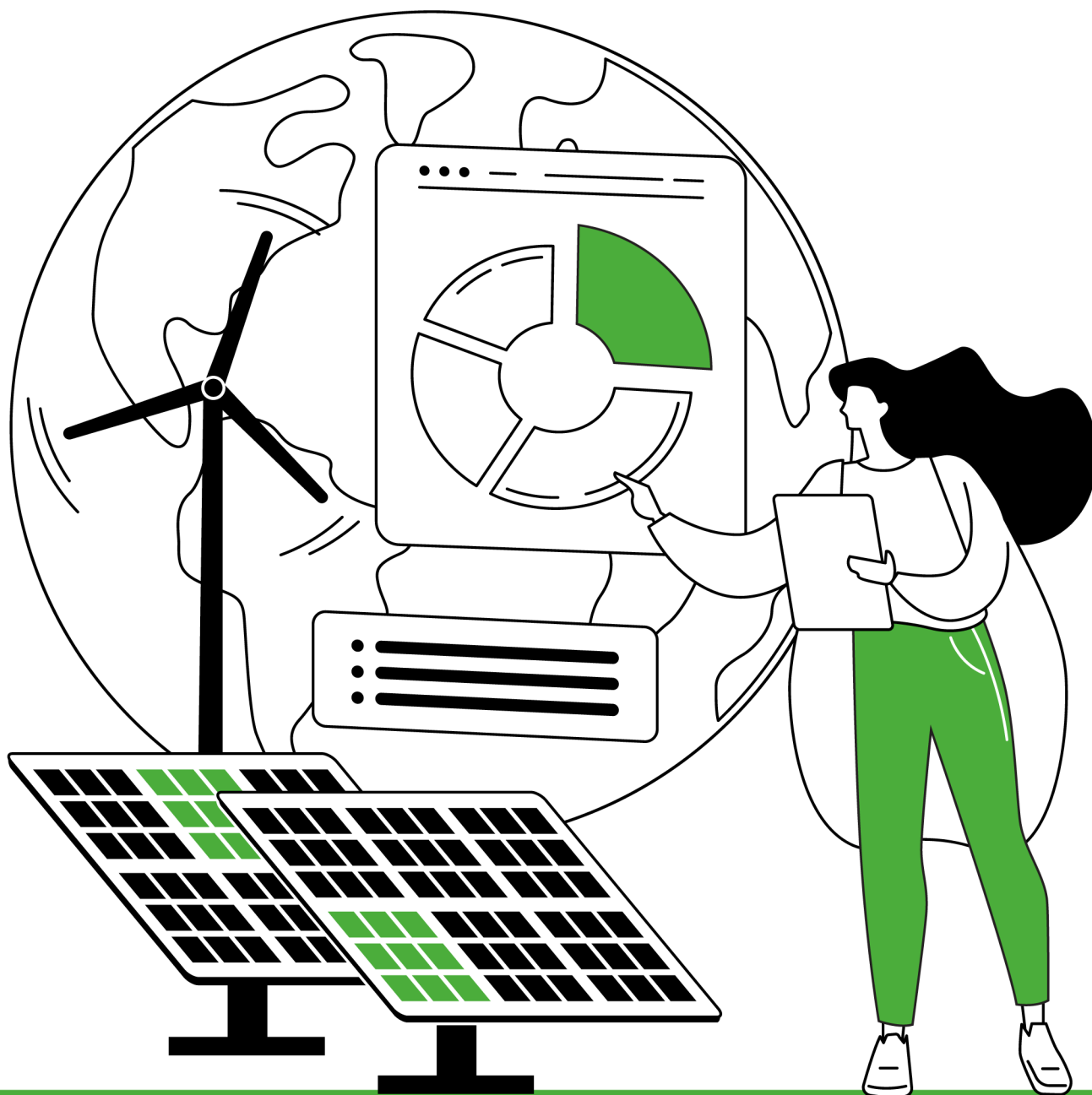

ОЦІНКА ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ У КРАЇНАХ ЄВРОПИ ТА КАНАДІ

ПІДХОДИ ТА ОСОБЛИВОСТІ

Дослідження “Оцінка впливу на довкілля в Європі та Канаді: підходи та особливості”/ авт.: Ю. Задорожній

Це дослідження містить інформацію про підходи (моделі) до оцінки впливу на довкілля (етапи процедури, дозвільні документи, терміни виконання, уповноважені органи, шляхи залучення громадськості, участь у процедурі суб'єкта господарювання) в Англії, Німеччині, Польщі, Швеції, Канаді. Дослідження рекомендовано для громадськості, бізнесу та уповноважених органів на прийняття рішення відповідно до процедури ОВД для підвищення в обізнаності процесом оцінки впливу на довкілля.

Автор: Юрій Задорожній

Науковий консультант: Андрій Андрусевич

Загальна редакція: Наталія Холодова, Андрій Мартинюк

Редагування: Олена Ганько

Дизайн і верстка: Ангеліна Лавренюк

Посібник виданий у рамках проекту «Формування структурних змін у вугільних регіонах України», що реалізується у співпраці із Austausch e.V. та за фінансової підтримки Міністерства закордонних справ Федеративної Республіки Німеччини та у рамках проекту «Закриття циклу: справедливий енергетичний перехід, розроблений містами та регіонами» за фінансової підтримки Європейського Союзу. Austausch e.V. – це міжнародна недержавна благодійна організація, яка працює в сфері освіти, демократії, екології, громадських ініціатив та прав людини. Austausch e.V. пов'язує між собою людей і організації та зміцнює контакти між різними секторами суспільства.

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ	4
ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. РЕГУЛЮВАННЯ ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ В ЄВРОПІ ТА УКРАЇНСЬКИЙ ПІДХІД	7
1.1 Директива про оцінку впливу на довкілля.....	8
1.2 Орхуська Конвенція	9
1.3 Конвенція Еспо.....	10
1.4 Закон України “Про оцінку впливу на довкілля”.....	11
1.5 Етапи та складові процедури ОВД.....	12
РОЗДІЛ 2. ПРОЦЕДУРА ОВД В АНГЛІЇ	17
2.1 Правова база ОВД.....	18
2.2 Етапи та складові процедури.....	20
2.3 Особливості процедури ОВД в Англії.....	25
РОЗДІЛ 3. ПРОЦЕДУРА ОВД В НІМЕЧЧИНІ	26
3.1 Правова база ОВД.....	27
3.2 Етапи та складові процедури.....	31
3.3 Особливості процедури ОВД в Німеччині.....	36
РОЗДІЛ 4. ПРОЦЕДУРА ОВД В ПОЛЬЩІ	37
4.1 Правова база ОВД.....	38
4.2 Етапи та складові процедури.....	41
4.3 Особливості процедури ОВД в Польщі.....	44
РОЗДІЛ 5. ПРОЦЕДУРА ОВД В ШВЕЦІЇ	46
5.1 Правова база ОВД.....	47
5.2 Етапи та складові процедури.....	49
5.3 Особливості процедури ОВД в Швеції.....	52
РОЗДІЛ 6. ПРОЦЕДУРА ОВД В КАНАДІ	54
6.1 Правова база ОВД.....	55
6.2 Етапи та складові процедури.....	57
6.3 Особливості процедури ОВД в Канаді.....	61
ВИСНОВОК	62

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ

ГЕС – гідроелектростанція

ЄС – Європейський Союз

ЗУ – Закон України

КОНВЕНЦІЯ ЕСПО – Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті

МІНДОВКІЛЛЯ – Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України

ОВД – оцінка впливу на довкілля

ООН – Організація Об'єднаних Націй

ОРХУСЬКА КОНВЕНЦІЯ – Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі ухвалення рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля

ПЗФ – природно-заповідний фонд

ТЕЦ – теплоелектроцентраль

УТО – уповноважений територіальний орган (обласні держадміністрації)

УЦО – уповноважений центральний орган (Міндовкілля)

ВСТУП

Оцінка впливу на довкілля – це один із інструментів попередження потенційного негативного впливу від реалізації планованої діяльності. Метою оцінки впливу на довкілля є виявлення, попередження та мінімізація негативного впливу на навколишнє середовище, забезпечення раціонального природокористування, також важливим є фактор врахування думки, інтересів громадськості, бізнесу та держави.

З 2017 року введено в дію Закон України “Про оцінку впливу на довкілля”, який базується на відповідній Директиві 2011/92/ЄС. Однак в Україні ОВД працює недосконало. Це підтверджують і результати досліджень про процедуру ОВД в Україні, наприклад, дослідження: “Оцінка впливу на довкілля (ОВД) у видобувному секторі. Практика та проблемні питання застосування”¹, “Оцінка впливу на довкілля: умови та досвід реалізації в Україні”², “Доступ до інформації для потреб участі громадськості у процедурі ОВД в умовах воєнного стану”³ і судові позови на скасування виданих висновків з ОВД про допустимість.

Виявлені прогалини та недосконалості демонструють, що **система ОВД потребує реформи**. Під час підготовки такої реформи доречно врахувати досвід інших країн, який може виявитися релевантним в Україні.

Результати згаданих досліджень, аналіз літературних джерел та інтерв'ю з експертами виявляють, що в Україні практично не розглядаються моделі ОВД, які б базувалися на інституціях та процедурах, відмінних від поточних. Зусилля Міндовкілля спрямовані на поліпшення сучасних практик і можуть не вирішувати системних проблем із ОВД.

15 березня 2022 року до ЗУ про ОВД були внесені зміни, відповідно до яких ОВД не підлягають відновлювальні роботи з ліквідації наслідків збройної агресії та бойових дій під час дії воєнного стану та у відбудовний період після закінчення воєнних дій. Це рішення, ймовірно, виправдане не у випадку малозагрозливих проєктів. Проте воно різко підвищує ризики зловживань, як-от спорудження об'єктів у водоохоронних чи природоохоронних зонах, ігнорування позиції громадськості, знищення зелених насаджень, відбудова великих промислових чи комунальних об'єктів тощо. Тому важливо розробити такий підхід до ОВД в Україні, який задовольнить усі сторони (населення, бізнес, органи влади та ін.) та не допустить значного шкідливого впливу на довкілля.

Метою цього дослідження є внесення в громадське, експертне та офіційне середовища нові для України бачення на можливі та функціональні моделі ОВД, зокрема, тимчасові (перехідні) на період відбудови.

¹ Environmental Impact Assessment (EIA) in the extractive sector. Practice and problems in implementation [Електронний ресурс] // dixigroup. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: <https://dixigroup.org/en/analytic/environmental-impact-assessment-eia-in-the-extractive-sector-practice-and-problems-in-implementation-brief-summary/>.

² Оцінка впливу на довкілля: умови та досвід реалізації в Україні [Електронний ресурс] // Екоclub. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: <https://ecoclubrivne.org/eia/>.

³ Доступ до інформації для потреб участі громадськості у процедурі ОВД в умовах воєнного стану [Електронний ресурс] // Екологія Право Людина – Режим доступу до ресурсу: http://epl.org.ua/wp-content/uploads/2022/09/Dostup-do-informatsiyi-dlya-potreb-uchasti-gromadskosti-u-protseduri-OVD-v-umovah-voyennogo-stanu_22.09.pdf?fbclid=IwAR08QloCQHsT48LEkHFmv-OmRWiOFpGQEsMwvdkY3MPaL_5lnsWC4c1XjUg.

Завдання аналітичного документа – розглянути та проаналізувати підходи (моделі) до оцінки впливу на довкілля (етапи процедури, дозвольні документи, терміни виконання, уповноважені органи, шляхи залучення громадськості, участь у процедурі суб'єкта господарювання) на прикладі інших держав та виокремлення їхніх особливостей з урахуванням отриманого досвіду для майбутніх реформ національного підходу до оцінки впливу на довкілля в Україні.

Документ містить характеристику п'яти моделей з оцінки впливу на довкілля на прикладі таких країн: Англія, Німеччина, Польща, Швеція та Канада, а також огляд чинної процедури з оцінки впливу на довкілля в Україні та її недоліки.

Це дослідження буде актуальним та важливим для експертів у сфері оцінки впливу на довкілля, уповноважених органів, зокрема, Міндовкілля, громадських організацій, що беруть участь в оцінці впливу на довкілля, бізнесу, зацікавленої громадськості.

РЕГУЛЮВАННЯ ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ В ЄВРОПІ ТА УКРАЇНСЬКИЙ ПІДХІД

1.1 Директива Європейського союзу про Оцінку впливу на довкілля

Оцінка впливу на довкілля (далі – ОВД) на території Європейського Союзу була запроваджена в 1985 році з ухваленням Директиви Ради 85/337/ЄЕС від 27 червня 1985 року про оцінку наслідків впливу деяких державних і приватних проєктів на навколишнє середовище як єдиного уніфікованого інструмента оцінки впливу на довкілля перед схваленням остаточного рішення, що дозволяє провадження планованої діяльності. В наступні роки Директиву вдосконалювали та вносили в неї зміни, а згодом була затверджена нова редакція: Директива 2011/92/ЄС від 13 грудня 2011 року про ОВД (зі змінами 2014 року).

Оцінка впливу на довкілля – це процес, який складається з (стаття 1 Директиви 2011/92/ЄС)⁴:

- підготовки замовником звіту про оцінку впливу на довкілля;
- проведення консультацій;
- розгляду уповноваженим органом інформації, наданої в звіті з оцінки впливу на довкілля, та будь-якої іншої додаткової інформації, наданої в разі потреби замовником, та інформації, отриманої під час консультацій;
- мотивованого висновку уповноваженого (компетентного) органу щодо значного впливу проєкту на довкілля із урахуванням результатів розгляду та, за потреби, – додаткового власного дослідження;
- включення обґрунтованого висновку уповноваженого органу в остаточне рішення щодо планованої діяльності.

Директивою про ОВД визначено перелік державних і приватних проєктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають ОВД (Додатки I та II до Директиви). В Додатку I до Директиви перераховані проєкти, що, вважається, матимуть значний вплив на довкілля і тому завжди підлягають ОВД. В Додатку II до Директиви внесені об'єкти, що можуть мати значний вплив на довкілля. Залежно від параметрів, розташування та інших характеристик проєктів з Додатку II кожна держава самостійно визначає потребу у здійсненні ОВД для таких проєктів шляхом встановлення порогових значень (чи критеріїв) або аналізу кожного окремого випадку (в обидвох випадках із врахуванням вимог Додатку III до Директиви). Потреба в здійсненні ОВД для об'єктів, перерахованих в Додатку II, **визначається як “стадія скринінгу” (screening stage)**, механізм якого регулюється пунктами 2-6 статті 4 Директиви 2011/92/ЄС.

Замовник проєктів, наведених в Додатках I та II до Директиви, повинен надати уповноваженому органу для висновку звіт, що складається з:

- опису проєкту, що містить інформацію про місце розташування, будову, розміри та інші відповідні характеристики проєкту;
- опису ймовірного значного впливу на навколишнє середовище;
- опису особливостей проєкту та/або заходів, передбачених для уникнення або зменшення, якщо це можливо, компенсації можливого значного негативного впливу на довкілля;
- опису вивчених замовником обґрунтованих альтернатив, які стосуються проєкту і його конкретних характеристик із описом причин вибору варіанту його впливу на довкілля;

⁴ Directive 2011/92/EU of the European Parliament and of the Council of 13 December 2011 on the assessment of the effects of certain public and private projects on the environment [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/2014-05-15>.

- резюме нетехнічного характеру, наведеного в пунктах нижче;
- іншої додаткової інформації, вказаної в Додатку IV до Директиви.

Крім того, згідно з пунктом 2 статті 2 Директиви 2011/92/ЄС, замовник може зробити запит на отримання умов щодо **обсягу дослідження та рівня деталізації**, тому, що це пов'язано зі Звітом з ОВД (**scoping stage**). Визначення обсягу дослідження та інформації, як окремого етапу ОВД, може бути передбачено за запитом розробника або бути обов'язковим для всіх проектів в рамках національної системи ОВД.

Директива 2011/92/ЄС наголошує на тому, що через процедуру мають бути передбачені адекватні часові рамки для участі всіх зацікавлених сторін в ухваленні рішення. Вся інформація, зібрана за результатами консультації, має бути врахована при ухваленні рішення.

Виходячи зі змісту Директиви 2011/92/ЄС, сторонами, зацікавленими в оцінці впливу на довкілля є:

- уповноважений (компетентний) орган для ухвалення рішення та ті органи, що беруть участь в консультації, а також органи місцевої та регіональної влади, рішення яких впливатиме на якість життя населення;
- громадськість, оскільки ухвалені рішення щодо провадження планованої діяльності безпосередньо може вплив на якість їхнього життя;
- інші держави, якщо проект, ймовірно, може мати значний транскордонний вплив на довкілля.

Слід зауважити, що на рівні ЄС ОВД не здійснюється: директива вимагає запровадження механізму ОВД на національному рівні (в державах-членах ЄС). Національна модель ОВД може значно відрізнитися в різних країнах, проте вона має відповідати положенням директиви 2011/92/ЄС. Директивою про ОВД передбачено основні принципи та вимоги до оцінки впливу на довкілля в межах території Європейського Союзу, однак кожна держава-член ЄС має право будувати національний підхід на мінімальних вимогах Директиви або виходити за її межі, запроваджуючи більш суворі положення для проходження ОВД.

1.2. Орхуська Конвенція

Україна підписала Конвенцію про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля, 25 червня 1998 року в м. Оргус, Данія, а Верховна Рада України ратифікувала її 6 липня 1999 року.

Орхуська Конвенція має на меті сприяння захисту права кожної людини нинішнього і майбутніх поколінь жити в навколишньому середовищі, сприятливому для її здоров'я та добробуту.

Мета досягається наступними трьома шляхами⁵:

1. Доступ громадськості до екологічної інформації, її збір та поширення, а саме:
 - стан таких складових навколишнього середовища, як-от повітря, атмосфера, вода, ґрунт, земля, ландшафт і природні об'єкти, біологічне різноманіття та його компоненти, генетично змінні організми та взаємодія між цими складовими;

⁵ Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_015#Text.

- фактори, як-от речовини, енергія, шум і випромінювання, а також діяльність або заходи, включно з адміністративними заходами, угодами в галузі навколишнього середовища, політикою, законодавством, планами і програмами, що впливають або можуть впливати на складові навколишнього середовища; аналіз витрат і результатів та інший економічний аналіз і припущення, використані в процесі ухвалення рішень таких питань, що стосуються навколишнього середовища;
- стан здоров'я та безпека людей, умови їхнього життя, стан об'єктів культури і споруд тією мірою, якою на них впливає або може вплинути стан складових навколишнього середовища, або через ці складові, фактори, діяльність або заходи, зазначені вище в попередньому підпункті.

2. Участь громадськості в процесі ухвалення рішень, що стосуються навколишнього середовища.

3. Доступ до правосуддя з питань, що стосуються навколишнього середовища.

1.3. Конвенція Еспо

Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті була підписана 25 лютого 1991 року в м. Еспо, Фінляндія. Верховна Рада України ратифікувала її 19 березня 1999 року.

Метою конвенції є запобігання, зменшення та контроль значного шкідливого транскордонного впливу на довкілля від господарської діяльності (ст. 2.1)⁶.

Цим міжнародним договором визначено перелік видів планованої діяльності, що підлягають транскордонній оцінці впливу на довкілля, порядок оповіщення сторін, які можуть зазнати впливу, проведення консультацій, інформування після ухвалення рішення та післяпроектний аналіз. Транскордонна оцінка впливу на довкілля здійснюється до ухвалення рішення державою походження щодо запланованої діяльності.

Транскордонна оцінка впливу на довкілля є обов'язковою для запланованих діяльностей, які можуть мати значний негативний транскордонний вплив, вони перераховані в Додатку 1. У випадку, якщо проводяться консультації з ініціативи тієї чи іншої Сторони щодо діяльності, яка не наведена в Додатку 1, але вона може призвести до значного шкідливого транскордонного впливу та якщо цими сторонами було досягнуто позитивних домовленостей, то до такої діяльності застосовується зазначена Конвенція.

В ЗУ "Про оцінку впливу на довкілля" передбачена процедура транскордонної оцінки впливу на довкілля у тому випадку, якщо планована діяльність може мати значний негативний транскордонний вплив на довкілля та ухвалене відповідне рішення, згідно з чинним законодавством або за зверненням іноземної держави.

Проведення транскордонної оцінки впливу на довкілля відбувається двома варіантами:

- за процедурою держави походження – щодо планованої діяльності, яка здійснюватиметься на території України;
- за процедурою держави, що може зазнати впливу – щодо планованої діяльності, яка здійснюватиметься на території іноземної держави.

⁶ Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_272#Text.

У випадку ухвалення рішення про проведення транскордонної оцінки за процедурою держави походження уповноважений центральний орган протягом трьох робочих днів з дня прийняття відповідного рішення офіційно сповіщає держави, довкілля яких може зазнати значного негативного транскордонного впливу.

Якщо ж держава, що може постраждати, хоче брати участь в оцінці, тоді проводяться консультації цією стороною та забезпечується обговорення із громадськістю звіту з оцінки впливу на довкілля.

Участь України в оцінці транскордонного впливу на довкілля за процедурою держави, що може відчувати вплив, **забезпечується уповноваженим центральним органом та передбачає:**

1. Направлення звернення іноземній державі стосовно необхідності здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля.
2. Надання відповіді на оповіщення із зазначенням зацікавленості (незацікавленості) брати участь в оцінці транскордонного впливу на довкілля.
3. Участь у консультаціях між державою походження та іншими державами щодо наданих матеріалів оцінки транскордонного впливу на довкілля.
4. Організацію спільно з іншими зацікавленими державами з участю громадськості.
5. Інші дії та заходи, відповідно до закону та міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Крім того, перелік планованих діяльностей, відповідно до Додатку 1 Конвенції Еспо, відноситься до першої категорії видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля і підлягають оцінці впливу на довкілля, відповідно до ЗУ "Про оцінку впливу на довкілля".

1.4. Закон України "Про оцінку впливу на довкілля"

Закон було розроблено та впроваджено із урахуванням Директиви №2011/92/ЄС про оцінку впливу окремих державних і приватних проєктів на довкілля, Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі ухваленні рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (далі – Орхуська Конвенція) та Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (далі – Конвенція Еспо).

Законом України "Про оцінку впливу на довкілля" встановлені правові та організаційні засади оцінки впливу на довкілля, спрямованої на запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів у процесі ухвалення рішень про провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів.

Складові процедури оцінки впливу на довкілля⁷:

1. Підготовка суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля.
2. Проведення громадського обговорення.
3. Аналіз уповноваженим органом (Міндовкілля/обласні держадміністрації) інформації, наданої

⁷ Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text>.

у звіті з оцінки впливу на довкілля, будь-якої додаткової інформації, яку надає суб'єкт господарювання, а також інформації, отриманої від громадськості під час громадського обговорення, під час здійснення процедури оцінки транскордонного впливу, та іншої інформації.

4. Надання уповноваженим органом мотивованого висновку з оцінки впливу на довкілля, що враховує результати аналізу.

5. Врахування висновку з оцінки впливу на довкілля у рішенні про провадження планованої діяльності.

1.5. Етапи та складові процедури ОВД

В Україні оцінка впливу на довкілля здійснюється на основі:

- Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”;
- постанови Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 р. № 1010 “Про затвердження критеріїв визначення планованої діяльності, яка не підлягає оцінці впливу на довкілля, та критеріїв визначення розширень і змін діяльності та об'єктів, які не підлягають оцінці впливу на довкілля”;
- постанови Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 р. № 1026 “Про затвердження Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля та Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля”;
- постанови Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 р. № 989 “Про затвердження Порядку проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля”.

Етапи проходження оцінки впливу на довкілля в Україні (без врахування процедури транскордонної оцінки впливу на довкілля):

Етап 1.

Суб'єкт господарювання визначає, чи планована діяльність підлягає процедурі оцінки впливу на довкілля, відповідно до двох категорій планованих діяльностей, що можуть мати значний вплив на довкілля (частини 2 та 3 статті 3 Закону).

Перша категорія планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля, розглядається виключно в центральному уповноваженому органі (Міндовкілля). **Друга категорія** планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля, розглядається уповноваженими територіальними органами (обласними державними адміністраціями), крім випадків коли:

- планована діяльність може мати значний транскордонний вплив на довкілля;
- може мати вплив на довкілля двох і більше областей (Автономної Республіки Крим) або замовником якої є обласна, Київська або Севастопольська міські державні адміністрації;
- стосується зони відчуження чи зони безумовного (обов'язкового) відселення території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, та/або рішення щодо затвердження (схвалення) якої приймається Кабінетом Міністрів України;
- фінансування відбуватиметься із залученням іноземних кредитів під державні гарантії.

Крім того, суб'єкт господарювання має право самостійно повідомити про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, безпосередньо до уповноваженого центрального органу з метою отримання висновку з оцінки впливу на довкілля в центральному уповноваженому органі.

ОВД не підлягає планована діяльність, спрямована виключно на забезпечення оборони держави, ліквідацію наслідків надзвичайних ситуацій, наслідків антитерористичної операції на території проведення такої операції на період її проведення, відповідно до критеріїв, затверджених Кабінетом Міністрів України, відновлювальні роботи з ліквідації наслідків збройної агресії та бойових дій під час дії воєнного стану та у відбудовний період після закінчення воєнних дій. (ст. 3 ЗУ "Про ОВД").

Етап 2.

Суб'єкт господарювання надсилає повідомлення про плановану діяльність до УЦО/УТО через Єдиний реєстр з оцінки впливу на довкілля⁸ та у письмовій формі на паперових носіях за допомогою пошти. Також оприлюднюється не менше ніж у двох друкованих засобах масової інформації, розміщується на дошках оголошень, після чого розпочинається громадське обговорення цього повідомлення про плановану діяльність, після чого розпочинається громадське обговорення повідомлення про плановану діяльність. (ст. 4, 5 ЗУ "Про ОВД").

Етап 3.

Громадське обговорення повідомлення про плановану діяльність **триває 20 робочих днів** з дня офіційного оприлюднення повідомлення в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля. Під час цього періоду громадськість може висловити зауваження та пропозиції до планованої діяльності та щодо рівня деталізації, обсягу дослідження звіту з оцінки впливу на довкілля. Громадськість має право висловлювати будь-які зауваження чи пропозиції, які, на її думку, стосуються планованої діяльності без необхідності їхнього обґрунтування.

Зауваження та пропозиції можуть подаватися як у письмовому вигляді, так і можуть надсилатися електронною поштою. У випадку надходження зауважень/пропозицій до обсягу деталізації та обсягу досліджень, які мають бути відображені в звіті з ОВД, **суб'єкт господарювання зобов'язаний взяти це до уваги та використати під час підготовки звіту з ОВД.** (ст. 5 ЗУ "Про ОВД").

Етап 4.

Підготовка звіту про ОВД. Після громадського обговорення повідомлення про плановану діяльність суб'єкт господарювання забезпечує підготовку звіту з оцінки впливу на довкілля і несе відповідальність за достовірність наведеної у звіті інформації, згідно із законодавством, та покриває витрати при підготовці звіту з ОВД.

Підготовка звіту з ОВД розпочинається з визначення обсягу інформації, яку планується продемонструвати в звіті з ОВД. Обсяг може визначатися самостійно суб'єктом господарювання або ж за вимогою суб'єкта господарювання до уповноваженого органу, обсяг інформації та рівень деталізації, який має бути включений, надається цим органом та **є обов'язковим до включення.** Часові рамки, під час яких звіт з ОВД має бути зроблений, відсутні та встановлюються суб'єктом господарювання. (ст. 6 ЗУ "Про ОВД").

Етап 5.

Подання та оприлюднення звіту та початок громадських обговорень. Коли ж звіт з ОВД підготовлений, тоді суб'єкт господарювання подає та оприлюднює його та оголошує про початок громадського обговорення звіту з ОВД.

⁸ Єдиний реєстр з оцінки впливу на довкілля [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://eia.menr.gov.ua/>

Звіт з ОВД та оголошення про початок громадського звіту з ОВД завантажуються в Єдиний реєстр з оцінки впливу на довкілля та надсилається у письмовій формі на паперових носіях за допомогою пошти.

Також оголошення про початок громадського обговорення звіту з ОВД оприлюднюється в не менше ніж двох друкованих засобах масової інформації із відповідним територіальним розміщенням та на дошках оголошень у межах впливу об'єкта планованої діяльності.

Звіт з ОВД має бути розміщений в органах місцевого самоврядування та в інших загальнодоступних місцях для громадськості.

Етап 6.

Тривалість громадського обговорення звіту з ОВД **становить від 25 до 35 робочих днів** з дня офіційного оприлюднення оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля та інших документів в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля.

Проте на період карантину (COVID-19) та до моменту його скасування громадське обговорення планованої діяльності проводиться лише у формі надання письмових зауважень і пропозицій (у тому числі в електронному вигляді), громадські слухання не проводяться.

Зауваження та пропозиції, що надійшли під час встановленого терміну, **підлягають обов'язковому розгляду уповноваженим органом.**

Етап 7.

Уповноважений орган робить висновок з оцінки впливу на довкілля, який, залежно від величин та масштабів, характеру, інтенсивності і складності, ймовірності очікуваного початку, тривалості, частоти і невідворотності впливу планованої діяльності передбачених заходів, спрямованих на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення впливу на довкілля, **визначає допустимість чи обґрунтовує недопустимість провадження планованої діяльності та визначає екологічні умови її провадження**, що є обов'язковими до виконання. Висновок з оцінки впливу на довкілля надається суб'єкту господарювання протягом **25 робочих днів** з дня завершення громадського обговорення.

Етап 8.

У випадку, якщо висновком з ОВД передбачено післяпроектний моніторинг, то суб'єкт господарювання забезпечує здійснення післяпроектного моніторингу з метою виявлення будь-яких розбіжностей і відхилень у прогнозованих рівнях впливу та ефективності заходів із запобігання забруднення довкілля та його зменшення. Порядок, строки і вимоги до здійснення післяпроектного моніторингу визначаються у висновку з оцінки впливу на довкілля.

Отже, національний підхід до оцінки впливу на довкілля є багатокроковою процедурою, продуктом якої є Висновок з ОВД, в якому обґрунтовується допустимість або недопустимість провадження планованої господарської діяльності з урахування наданої інформації суб'єктом господарювання (містить звіт з ОВД та іншу додаткову інформацію), наданих зауважень/пропозицій громадськості під час громадського обговорення та будь-якої іншої інформації, яка може бути використана при ухваленні рішення.

Серед переваг національного підходу оцінки впливу на довкілля можна виокремити такі:

- матеріали з оцінки впливу на довкілля розміщуються у вільному доступі, фіксуються зміни дати та часу в реєстраційних справах;
- безпосередня участь громадськості в процесі ухвалення рішення з оцінки впливу на довкілля, починаючи з самого раннього етапу процедури, та гласність процедури⁹;
- інтеграція законодавства Європейського Союзу в законодавство України, що поєднує перенесення основних етапів ОВД та об'єктів, які підлягають ОВД, відповідно до Додатків I та II Директиви 2011/92/ЄС до ЗУ "Про оцінку впливу на довкілля";
- імплементація міжнародних зобов'язань, відповідно до Конвенції Еспо та Орхуської Конвенції.

ЗУ "Про оцінку впливу на довкілля" в підході до оцінки впливу на довкілля враховує Орхуську Конвенцію як один із найважливіших елементів процедури. Процедурою передбачено повний доступ до всієї документації в термін, що не перевищує 3 робочі дні від моменту її надходження до уповноваженого органу, та надання доступу до неї для зацікавленої громадськості через Єдиний реєстр з оцінки впливу на довкілля, в якому фіксується дата опублікування та етап кожної окремої процедури.

Ефективне та своєчасне інформування громадськості відбувається на ранній стадії (подачі повідомлення про оцінку впливу на довкілля), інформування відбувається різними способами, а саме:

- через обов'язкове опублікування повідомлення про плановану діяльність та оголошення про початок громадського обговорення звіту з ОВД у друкованих засобах масової інформації (не менше двох) та розміщення повідомлення про плановану діяльність та оголошення про початок громадського обговорення звіту з ОВД на фізичних дошках оголошень, розташованих на територіях, що зазнають впливу на довкілля, з фотофіксацією для підтвердження, крім того, можливе розміщення на веб-сайтах місцевих органів місцевого самоврядування;
- доступ до звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої наданої суб'єктом господарювання документації щодо планованої діяльності забезпечується шляхом їх розміщення у місцях, доступних для громадськості, у приміщеннях уповноваженого органу, органу місцевого самоврядування відповідної адміністративно-територіальної одиниці, яка може зазнати впливу планованої діяльності, у приміщенні суб'єкта господарювання, додатково може розміщуватися в інших загальнодоступних місцях, визначених суб'єктом господарювання.

Участь зацікавленої громадськості в ухваленні рішення забезпечено шляхом проведення двох стадій громадського обговорення та проведення громадських слухань, що є їхньою невід'ємною частиною. Зауваження та пропозиції громадськості, надані під час громадського обговорення, обов'язково мають бути розглянуті, інформація про їхнє врахування, часткове врахування або обґрунтоване відхилення має бути відображена у звіті з ОВД та Висновку з ОВД.

Також, незважаючи на всі переваги процедури, її потрібно вдосконалювати, ґрунтуючись на 5-річному досвіді її використання та подій, що відбулися протягом цього часу, також **слід назвати і проблемні питання, що виникають під час процедури, а саме:**

- проблеми із визначенням категорії планованої діяльності та того, чи підлягає господарська діяльність ОВД;
- відсутність підтверджувальних відомостей в реєстрі про розміщення повідомлення та оголошення в газетах, відсутність потреби розміщення на дошках оголошень в населеному пункті, в якому планується реалізація планованої діяльності;
- надання зауважень від громадськості, які не містять конкретики та обґрунтування, що

⁹ під час дії воєнного стану доступ громадськості до матеріалів з оцінки впливу на довкілля обмежений.

може затягувати час процедури та вводити в оману суб'єкта господарювання і спеціаліста, що ухвалює рішення з ОВД;

- відсутність проведення громадський слухань під час карантину, що обмежує громадське обговорення лише до подання громадськості письмових зауважень, та зникнення можливості прямого діалогу між громадськістю та суб'єктом господарювання;
- відсутність підстав для відмови у видачі висновку з ОВД, передбачених самим цим Законом, якщо звіт неякісний або не були дотримані терміни процедури; наразі підставою для відмови у видачі є лише неповний пакет документів або наведена недостовірна інформація. Якщо ж суб'єктом господарювання було надано всі документи, і в них не міститься недостовірної інформації, проте звіт з ОВД не є якісним, то він (суб'єкт) отримує рішення про допустимість або недопустимість навіть за умови, що в звіті з ОВД відсутні потрібні дослідження для оцінки впливу на довкілля;
- обмеженість кадрових, фінансових і експертних ресурсів відповідних органів, що об'єктивно не здатні дати кваліфіковану оцінку звіту про оцінку впливу на довкілля, а відтак суттєва залежність від змісту звіту, який готується на замовлення зацікавленого суб'єкта господарювання¹⁰;
- залежність уповноважених територіальних органів від місцевої виконавчої влади, частиною якої вони є, та що здатна впливати на ухвалення відповідних рішень¹¹;
- складність перевірки достовірності наведених даних в звіті з ОВД спеціалістами, оскільки дані, що наводяться суб'єктом господарювання, в більшості випадків складно перевірити у зв'язку з відсутністю матеріально-технічної бази та часу на їхню перевірку, що, в свою чергу, може створити проблеми при ухваленні остаточного рішення.

Отже, Закон про ОВД та процедура з оцінки впливу на довкілля є інструментом для збереження довкілля та збалансованого природокористування, який має свої переваги та недоліки, проте є дієвим засобом, який використовується у світі під час ухвалення рішення про провадження планованої діяльності. Така процедура потребує свого вдосконалення та усунення проблем, найкращим способом вирішення цих проблем є аналіз та використання досвіду та переваг альтернативних підходів зарубіжних країн до процедури з оцінки впливу на довкілля.

¹⁰ Оцінка впливу на довкілля: умови та досвід реалізації в Україні [Електронний ресурс] // Екоclub. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: <https://ecoclubrivne.org/eia/>.

¹¹ Оцінка впливу на довкілля: умови та досвід реалізації в Україні [Електронний ресурс] // Екоclub. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: <https://ecoclubrivne.org/eia/>.

ПРОЦЕДУРА ОВД В АНГЛІЇ

2.1. Правова база ОВД

Оцінка впливу на довкілля в Англії є складовою отримання дозволу на планування, та не є окремим дозвільним документом. ОВД здійснюється лише в разі можливого значного негативного впливу на довкілля.

Мета оцінки впливу на довкілля в Англії – забезпечити умови, за яких орган планування, вирішуючи, чи надати дозвіл на планування для проєкту, робив би це з повною інформацією щодо можливих значних наслідків і врахував це при прийнятті рішення.

Дозвіл на планування видають місцеві органи планування (local planning authorities – LPAs) та державний секретар – для національних проєктів. Заява на отримання дозволу на планування та всі супутні матеріали подаються в електронному вигляді через онлайн-портал послуг¹².

Основні функції у сфері ОВД виконують органи планування та органи, до компетенції яких входить розгляд заяв про видачу дозволів на здійснення планованої діяльності.

Англія має різні рівні місцевого самоврядування. Це можуть бути ради графств, районні, міські чи парафіяльні ради.

Місцева влада керує значною частиною системи планування, підготовкою місцевих планів, визначення програм планування та виконання заходів проти несанкціонованої забудови.

Районні ради відповідальні за більшість питань планування, крім питань, що стосуються транспорту, корисних копалин та відходів, які зазвичай є функціями повітової ради. Деякі регіони мають єдиний рівень влади, що відповідальний за питання планування на районному та окружному рівнях. Дозвіл на проєктування не завжди означає можливість отримання дозволу на початок роботи: він потрібен для визначення життєздатності будівництва.

Уповноважена особа (представник/ця органу планування), ухвалюючи рішення щодо дозволу на планування, вирішує, чи прийняти, чи відхилити пропозиції рішення ОВД.

Дозвіл на планування прив'язується до земельної ділянки, а не до фізичної або юридичної осіб, тому ділянку можна купити або продати без закінчення терміну дії дозволу на будівництво. Дозвіл на будівництво, ймовірно, збільшує вартість землі для потенційного забудовника¹³.

Органи планування виконують такі функції:

- Надають висновки про результати скринінгу за запитом ініціаторів проведення (screening opinions, див. детальніше нижче).
- За запитом ініціаторів надають рішення щодо сфери охоплення екологічної заяви (scoping opinion). Рішення щодо сфери охоплення екологічної заяви видається після ряду обговорень із консультативними органами (consultation bodies) протягом п'яти тижнів з дня отримання запиту, якщо більш тривалий період не був узгоджений із ініціатором запиту.

¹² PlanningPortal [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.planningportal.co.uk/>.

¹³ Planning Permission Explained: How and When to Apply [Електронний ресурс] / Ken Dijksman, Claire Lloyd // Homebuilding&Renovation – Режим доступу до ресурсу: <https://www.homebuilding.co.uk/advice/planning-permission>.

- Здійснюють розсилку заяви на проведення ОВД (EIA application) та екологічної заяви (Environmental Statement) міністру (Secretary of State), консультативним органам (Consultation authorities), особам, які можуть бути дотичними до подібної діяльності чи зацікавлені в ній.
- Розглядають отримані заяви на проведення ОВД, екологічну заяву та ухвалюють стосовно цього рішення.

До консультативних органів належать:

Організація з управління морськими ресурсами
(The Marine Management Organisation)

“Природа Англії” (“Natural England”)

Агентство з охорони навколишнього середовища
(The Environment Agency)

Оцінка впливу на довкілля в Англії є складовою отримання дозволу на планування, та не є окремим дозвільним документом. Це інтегрований етап Закону про планування міста і села 1990 р. (Town and Country Planning Act 1990)¹⁴.

Основним нормативним правовим актом, що регулює відносини у сфері ОВД, є “Положення про містобудування (Оцінку впливу на довкілля)” 2017 р. (The Town and Country Planning (Environmental Impact Assessment) Regulations 2017)¹⁵. Це положення застосовується до забудови, яка отримала дозвіл на планування, відповідно до частини III Закону про планування міст і сіл 1990 року.

Перелік правил з 2017 року стосується лише Англії, винятком є положення щодо проектів, які слугують цілям національної оборони Шотландії та Уельсу.

Вони застосовуються до:

- заявок на планування, отриманих місцевим органом планування чи переданих на розгляд державному секретарю;
- “подальших заявок”, тобто заяв стосовно питання, яке закріплене чинним дозволом на планування, та рішення, яке має бути отриманим до того часу, коли може початися вся забудова або її частина, схвалена дозволом на планування;
- проектів, які ініціює орган місцевого планування;
- забудови, що дозволена схемами зон спрощеного планування, ордерами зон підприємництва, ордерами місцевої забудови та ордерами забудови мікрорайонів;
- забудови, яка підлягає плануванню примусового виконання;
- заяви про перегляд дозволу на використання корисних копалин та про погодження умов;
- розробки, яка здійснюється згідно з дозволеними правами на розробку;
- заяви згідно зі статтею «Закону про планування міст і села 1990-го року» для здійснення забудови без дотримання умови, що додається до існуючого дозволу на планування;
- знесення;
- розробки зі значним транскордонним впливом.

¹⁴ Town and Country Planning Act 1990 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1990/8/contents>.

¹⁵ The Town and Country Planning (Environmental Impact Assessment) Regulations 2017 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.legislation.gov.uk/uksi/2017/571/contents/made>.

► **Визначення транскордонного впливу на іншу країну в межах Європейської економічної зони**

Місцеві органи планування зобов'язані надсилати копію кожної екологічної заяви та відповідної заявки на планування державному секретарю (відділ планування) **протягом двох тижнів після отримання**. Це необхідно для того, щоб розглянути питання про те, чи може запропонована розробка мати значний вплив на навколишнє середовище будь-якої держави-члена Європейського Союзу або будь-якої іншої країни, яка ратифікувала Конвенцію Європейської економічної комісії ООН про оцінку впливу на навколишнє середовище в транскордонному контексті (відома як "Конвенція Еспо").

У співвідношенні з усіма програмами планування кількість проєктів в Англії, які можуть мати значний вплив на навколишнє середовище іншої країни, є невеликою. Однак, якщо вони реалізуються, державний секретар повинен надіслати інформацію про розвиток подій уряду країни, на яку може здійснюватись вплив, та запросити їх взяти участь у процедурах консультацій, визначивши з ними адекватні часові рамки, щоб вони могли це фізично зробити.

2.2. Етапи та складові процедури

Етапи проходження ОВД

Етап 1.

Для **визначення потреби в ОВД** суб'єкт господарювання перевіряє наявність планової діяльності в Додатку 1 та Додатку 2 в Положенні про містобудування за умов:

- а) якщо діяльність є в Додатку 1, тоді ОВД для цього об'єкта господарювання обов'язкова;
- б) якщо планова діяльність є в Додатку 2, тоді потрібно звернутися до місцевого органу планування для визначення необхідності ОВД (скринінг);
- в) якщо такої діяльності немає в жодному переліку, ОВД не проводиться.

Для діяльностей з Додатку 1, або якщо під час скринінгу місцевий орган визначив, що є потреба в ОВД, сам процес ОВД починається під час подачі заявки на дозвіл планування.

Можуть бути випадки, коли скринінг проводиться після подання заяви на планування, або ж під час проходження отримання дозволу на планування може з'явитися потреба провести ОВД. Рішення щодо скринінгу видається **протягом 3 тижнів**, але якщо був запит на додаткову інформацію до суб'єкта, то **термін становить 90 днів**.

Етап 2.

Рішення щодо сфери охоплення екологічної заяви (scoping opinion). Суб'єкт просить уповноважений орган надати інформацію, яка має бути включена в екологічну заяву, після чого він (орган) надає цю інформацію **протягом 5 тижнів чи довшого терміну**, якщо він узгоджений із суб'єктом. Це не є обов'язковим етапом.

Етап 3.

Подача екологічної заяви. Суб'єкт готує екологічну заяву та надсилає її до уповноваженого органу, також публікується повідомлення про це в газетах та/або на сайтах, де можна ознайомитися з цими матеріалами. Після цього розпочинаються консультації з громадськістю, відповідними органами та отримуються коментарі. Далі розпочинається розгляд всіх матеріалів. Тривалість етапу розгляду екологічної заяви та консультацій **триває мінімум 30 днів**.

Етап 4.

Рішення ОВД визначається протягом 16 тижнів з моменту подачі екологічної заяви, якщо довший термін не був погоджений із суб'єктом. Рішення щодо ОВД не є дозвільним документом, який створює умови для початку діяльності, а є лише складовою для отримання дозволу на планування.

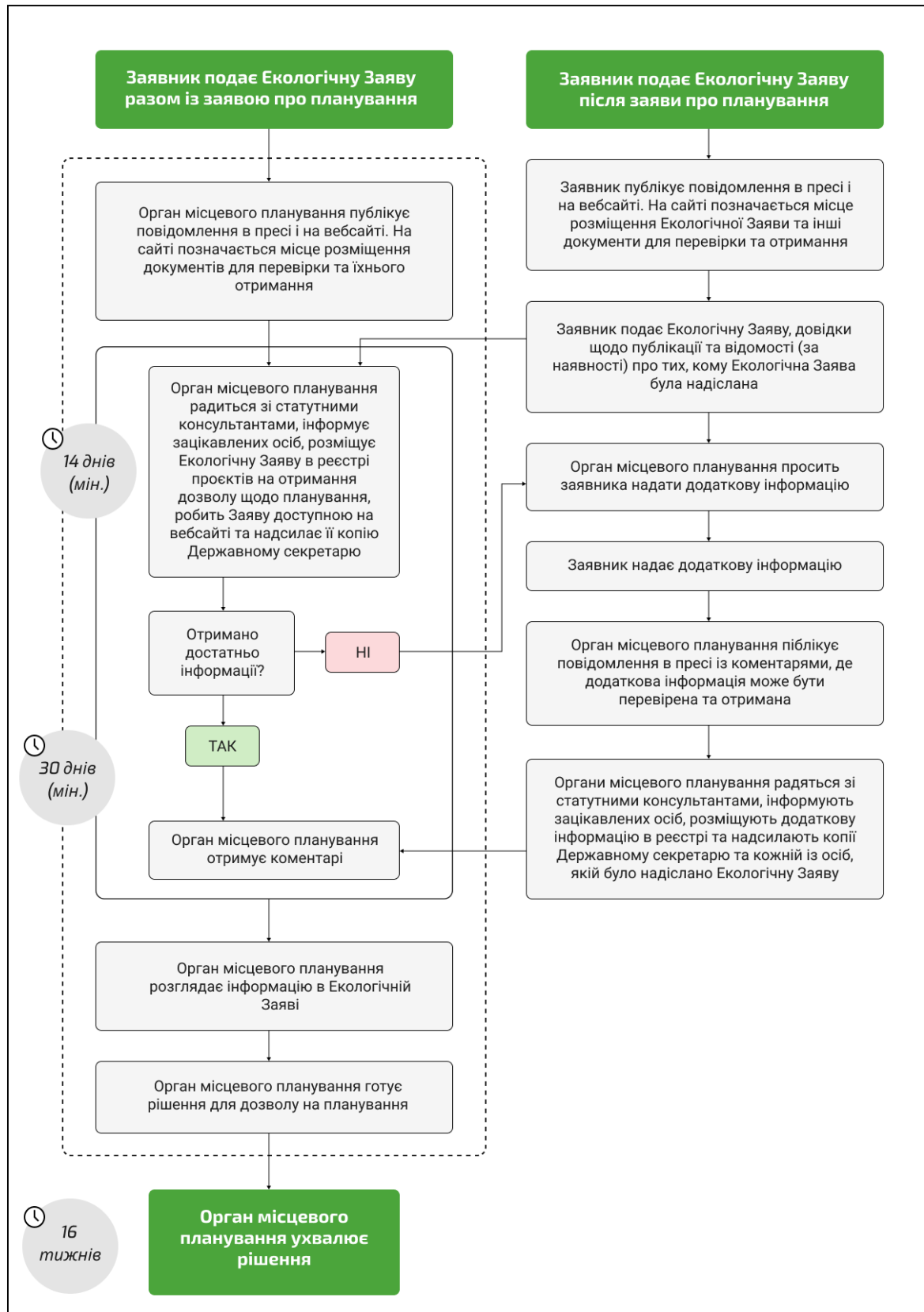

Схема процедури ОВД в Англії¹⁶

Приклад проходження процедури на отримання дозволу на планування: Морська вітрова електростанція Thanet Extension¹⁷.

Процедура з отримання дозволу на планування розпочалася **27 червня 2018 року** з подання заяви інспектору з планування, **23 липня 2018 року** заява була прийнята для оцінки.

З 1 серпня по 12 вересня тривала реєстрація зацікавлених осіб для участі в процедурі. Протягом жовтня 2018 року – червня 2019 року тривали консультації із зацікавленими сторонами (зокрема, із громадськістю).

З 11 вересня 2019 року по 1 червня 2020 року було проведено розгляд матеріалів, здійснено запити на отримання додаткової інформації.

1 червня 2020 року було винесено рішення та 2 червня опубліковано. Згідно з рішенням Secretary of State Decision Letter, цій ВЕС було відмовлено у наданні згоди на забудову. Державний секретар погодився з результатами екологічної оцінки. Було вирішено, що схвалення цієї заявки на отримання дозволу на забудову не зменшує підвищений навігаційний ризик.

Складові ОВД в Англії

1. Скринінг

Процедура використовується для визначення того, чи може запропонований проєкт мати значний вплив на навколишнє середовище та чи потребує оцінки впливу на довкілля. Переважно це має відбуватися на ранній стадії розробки проєкту. Однак це також може статися після подання заявки на планування або навіть після подання апеляції, що стосується результатів дозволу на планування.

У Положенні про містобудування (оцінка впливу на довкілля) 2017 року є розподіл видів діяльності, для яких ОВД вимагається завжди. Це, наприклад, теплові електростанції та інші спалювальні установки з тепловою потужністю 300 мегават або більше, торговельні порти, причали для завантаження та розвантаження, сполучені з сушею та зовнішніми портами (за винятком поромних причалів), які можуть приймати судна водотоннажністю понад 1350 тонн. Повний перелік зазначений в Додатку 1. Також у згаданому вище положенні є перелік діяльностей, згідно з якими рішення про проведення ОВД ухвалює місцевий орган планування, який визначає ймовірність того, чи проєкт матиме значний вплив на навколишнє середовище.

У Додаток 2 вміщено проєкти, як-от промислові установки для транспортування газу, пари та гарячої води, площа робіт яких перевищує 1 га, складські приміщення для нафти, нафтохімічної та хімічної продукції, якщо площа будь-якої нової будівлі або споруди перевищує 0,05 га та/або при одночасному зберіганні більше 200 тонн нафти, нафтохімічних або хімічних продуктів.

¹⁶ Схема процедури ОВД в Англії [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/630687/eia-flow2.pdf.

¹⁷ Generating Stations: Thanet Extension Offshore Wind Farm by Vattenfall Wind Power Limited [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://infrastructure.planninginspectorate.gov.uk/projects/south-east/thanet-extension-offshore-wind-farm/?ipcsection=overview>.

Окрім того, проекти, перелічені в Додатку 2, які розташовані частково в чутливій зоні (національні парки, території надзвичайної природної краси, об'єкти всесвітньої спадщини та ті, які внесені в список пам'яток) також потребують перевірки.

Лише певна частина проектів Додатку 2 вимагатиме ОВД. Неможливо сформулювати критерії або порогові значення, які забезпечать універсальний тест того, потрібна оцінка чи ні. Однак існує набір орієнтовних порогів і критеріїв, щоб допомогти місцевим органам планування визначити, чи проект матиме значний вплив на навколишнє середовище¹⁸.

Після завершення перевірки місцевий або державний орган планування повинен надати рішення про перевірку, вказавши, що оцінка впливу на навколишнє середовище потрібна ("позитивне рішення скринінгу") або не потрібна ("негативне рішення скринінгу").

Як правило, рішення про те, чи потребує запропонована забудова оцінки впливу на навколишнє середовище насамперед належить місцевим органам планування. Однак державний секретар має повноваження давати вказівки щодо необхідності проведення ОВД. Такі вказівки можуть бути зроблені за власним бажанням Державного секретаря або за запитом будь-якої особи.

Будь-яка особа, яка вважає, що запропонований проект потребує ОВД, може написати державному секретарю з проханням надати вказівку на перевірку, навіть якщо ні відповідний орган планування, ні заявник не погоджуються з такою думкою. Такі запити завжди розглядаються в кожному конкретному випадку¹⁹.

2. Рішення щодо сфери охоплення екологічної заяви ("scoping opinion")

Воно полягає у визначенні обсягу інформації, яку необхідно розглянути під час оцінки впливу, та повідомити про це в екологічній заяві. Заявник може попросити підготувати місцевий орган планування рішення щодо сфери охоплення екологічної заяви ("scoping opinion"), однак запит на отримання цього висновку є необов'язковим.

Місцевий орган у рішенні щодо сфери охоплення екологічної заяви уточнює якими, на його думку, можуть бути основні наслідки діяльності, а отже, і аспекти, на яких має бути зосереджена екологічна заява. Після подання екологічної заяви на планування суб'єкт господарювання немає права робити запит стосовно рішення щодо сфери охоплення екологічної заяви.

Запит на рішення щодо сфери охоплення екологічної заяви може бути поданий одночасно із запитом на скринінговий висновок.

3. Підготовка екологічної заяви

Якщо вирішено, що ОВД потрібна, заявник повинен підготувати та подати екологічну заяву. Вона повинна містити принаймні інформацію, яка необхідна для оцінки ймовірних значних впливів планованої діяльності на навколишнє середовище. Щоб допомогти заявнику, органи державної влади повинні надати будь-яку відповідну екологічну інформацію, якою вони володіють.

Для забезпечення повноти та якості екологічної заяви розробник повинен забезпечити її підготовку компетентними експертами. Екологічна заява повинна супроводжуватися заявою від розробника з описом відповідного досвіду або кваліфікації таких експертів.

¹⁸ Indicative screening thresholds [Електронний ресурс] // GOV.UK – Режим доступу до ресурсу: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/630689/eia-thresholds-table.pdf.

¹⁹ Guidance Environmental Impact Assessment [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.gov.uk/guidance/environmental-impact-assessment>.

Екологічна заява повинна містити інформацію та відповідати вимогам положення чинного законодавства. Також вона повинна містити будь-яку додаткову інформацію, зазначену в Додатку 4 до правил 2017 року, яка має відношення до конкретних характеристик конкретного розвитку або типу розвитку та до особливостей навколишнього середовища, які, ймовірно, знають значного впливу.

Заявнику не потрібно ні з ким консультуватися щодо інформації, яка має бути включена до екологічної заяви. Однак він може звернутися до органу місцевого планування та державних консультаційних органів, щоб отримати рекомендації та додаткову інформацію.

Кожна екологічна заява повинна надавати повний фактичний опис розробки, проте наголос повинен бути зроблений на "основних" або "значних" впливах на навколишнє середовище, які, ймовірно, стануть причиною розробки. Екологічна заява має бути пропорційною та не довшою, ніж це необхідно, для належної оцінки цих наслідків. Якщо, наприклад, лише один фактор навколишнього середовища потенційно зазнає значного впливу, оцінка повинна зосереджуватись лише на цьому питанні. Впливи, які мають невелике значення або взагалі не мають значення для конкретного розвитку, про який йдеться, потребуватимуть лише дуже короткого опису, щоб вказати, що їхня можлива актуальність була врахована. Екологічна заява може, в разі потреби, містити складні наукові дані та аналіз у формі, яка не є легкозрозумілою для неспеціаліста.

Основні висновки мають бути викладені доступною, простою мовою в нетехнічному резюме, щоб гарантувати, що результати можна було б легше розповсюдити серед широкої громадськості, і щоб висновки були більш зрозумілими неекспертам, а також особам, відповідальним за ухвалення рішення.

4. Оформлення заявки на планування та консультація

Екологічна заява (і заявка на дозвіл, якого вона стосується) має бути оприлюднена в електронному вигляді та шляхом публічного повідомлення. Законодавчі "консультаційні органи" та громадськість повинні мати можливість висловити свою думку щодо запропонованого розвитку та екологічної заяви.

Участь громадськості у підготовці та обговоренні матеріалів оцінки впливу на довкілля є невід'ємною частиною процесу проведення ОВД.

Участь громадськості забезпечується замовником, організовується органами місцевого самоуправління за сприяння замовників та відповідно до законодавства Великої Британії (вимоги до публікації в місцевій пресі та розміщення на сайті повідомлення до ОВД (стаття 15 та Додаток 3 до "Положення про містобудування" (Процедура управління розвитком) 2015 р.))²⁰.

Також необхідно вказати:

- що копія екологічної заяви включена до документів, які будуть відкриті для ознайомлення громадськістю, і вказати адресу, за якою можна безкоштовно ознайомитися з документами;
- адресу в місцевості, де можна отримати копії екологічної заяви;
- копію можна отримати за цією адресою до закінчення запасів, і суму будь-якої плати за надання копії;
- деталі вебсайту, який підтримується органом влади або від його імені, на якому опубліковано екологічну заяву та інші документи;

²⁰ The Town and Country Planning (Development Management Procedure) (England) Order 2015 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.legislation.gov.uk/ukxi/2015/595/article/15>.

- вказати останню дату, до якої будь-які письмові заяви щодо заявки повинні бути надіслані місцевому органу планування (дата, що становить не менш ніж **на 30 днів пізніше дати публікації повідомлення**).

У “Положенні про містобудування” від 2017 р. (оцінку впливу на довкілля) передбачено додаткове інформування будь-яких конкретних осіб чи органів (разом із неурядовими організаціями, що сприяють захисту навколишнього середовища), про яких місцеві органи планування знають, що вони, ймовірно, можуть бути зацікавлені в ній, але навряд чи дізнаються про це через повідомлення на місці або місцеву рекламу. Зазначено, що їм слід надіслати інформацію, еквівалентну опублікованій в газеті, щоб вони могли отримати копію екологічної заявки та прокоментувати або зробити зауваження, якщо вони бажають.

5. Ухвалення рішень

Екологічна заява разом з будь-якою іншою інформацією, яка має відношення до рішення, а також будь-якими коментарями та заявами, зробленими до неї, повинні бути взяті до уваги місцевим органом планування та/або державним секретарем при ухваленні рішення щодо майбутнього проекту. Громадськість має бути проінформована про рішення та основні причини його прийняття як в електронному вигляді, так і шляхом публічного повідомлення.

Якщо місцеві органи планування отримали дійсну заяву на планування та екологічну заяву, вони повинні розглянути заяву **протягом 16 тижнів, починаючи з дня, що настає безпосередньо після дня отримання заяви та екологічної заяви**. Цей період може бути продовжений за письмовою угодою між місцевим органом планування та заявником.

6. Моніторинг

Моніторинг не є обов'язковою складовою рішення процедури оцінки впливу на довкілля. Якщо необхідно надати дозвіл на планування або подальшу згоду, місцевий орган планування або державний секретар повинні розглянути, чи доцільно вводити заходи моніторингу.

Органи місцевого планування повинні враховувати, що наявні механізми моніторингу можуть використовуватися в рамках інших регуляторних режимів, якщо це доречно, з метою уникнення дублювання. У всіх випадках органи влади повинні гарантувати, що заходи є чітко пропорційними до характеру, розташування та розміру відповідного проекту та його впливу на навколишнє середовище.

2.3. Особливості процедури ОВД в Англії

- ОВД інтегроване у дозвільну систему, окремий ОВД-дозвіл відсутній;
- делегування повноважень на місця. Більшість проектів ОВД проводяться на рівні місцевих рад, на державному рівні ОВД проходить лише для національних проектів;
- “глибока” система скринінгу, яка проводить попередній аналіз проектів та визначає рівень потенційного впливу. Це може спростити процедуру ОВД шляхом відсіювання діяльностей, які не матимуть значного впливу або навпаки – забезпечує проходження ОВД для діяльностей, що не перевищують порогових значень, проте потенційно матимуть значний негативний вплив на вразливі території;
- можливість органу, який проводить ОВД, консультуватися з іншими органами;
- зобов'язання розробника при потребі окремо забезпечити інформування громадськості, яка, з огляду уповноваженого органу, не буде проінформована;
- зобов'язання розробника підготувати зрозумілий звіт з ОВД для населення та органів, що ухвалюють рішення.

ПРОЦЕДУРА ОБД В НІМЕЧЧИНІ

3.1. Правова база ОВД

Німеччина є державою з федеральним устроєм, що поєднує 16 федеральних земель, де окремі адміністративно-територіальні одиниці мають власні повноваження в сфері права. Через адміністративні відмінності в межах федеральної системи Німеччини управління на територіальному рівні організовано по-різному, найчастіше воно має трирівневу або дворівневу структури.

Трирівнева структура охоплює:

1. Центральну адміністрацію на рівні федеральних земель (міністерства, вищі земельні органи).
2. Органи адміністративного району (нім. Bezirksregierungen, Regierungspräsidien).
3. Місцеві органи самоврядування певного округу (нім. Landkreise).

У дворівневій системі федеральних земель управління здійснюється без адміністративної районної влади, а місцеві органи самоврядування округів об'єднуються в одиниці територіальної координації на рівні федеральних земель, які очолюються демократично обраним ланддратом (нім. Landrat), що складається з²¹:

1. Центральної адміністрації на рівні федеральних земель (міністерства, вищі земельні органи).
2. Об'єднаних місцевих органів самоврядування округу.

Провідні області екологічного права в Німеччині регулюються федеральними законами, а їхні застосування та реалізація зазвичай покладені на федеральні землі.

Оцінка впливу на довкілля в сучасному її вигляді на території Німеччини була введена в національне законодавство від 12 лютого 1990 року шляхом ухвалення "Закону про оцінку впливу на довкілля" (німецькою – Gesetz über die Umweltverträglichkeitsprüfung) (далі – Закон про ОВД), в який з того часу було внесено зміни та доповнення. Проте окремі складові оцінки впливу на довкілля можуть відрізнятися відповідно до законів на федеральних землях та галузевих законах.

Оцінка впливу на довкілля в Німеччині не є самостійною адміністративною (дозвільною) процедурою, а є складовою частиною дозвільної процедури.

Ліцензування діяльностей регулюється такими законами, в які інтегрована оцінка впливу на довкілля:

- Федеральним законом про контроль за викидами (повна назва – "Закон про захист від негативного впливу на довкілля, викликане забрудненням повітря, шумом, вібраціями та подібними процесами") (нім. Bundes-Immissionsschutzgesetz), посилання²².
- Федеральний закон про охорону природи (нім. Bundesnaturschutzgesetz), посилання²³.
- Федеральний будівельний кодекс (нім. Baugesetzbuch), посилання²⁴.
- Федеральний закон про ядерну енергетику (нім. Atomgesetz), посилання²⁵.
- Федеральний закон про гірничу промисловість (нім. Bundesberggesetz), посилання²⁶.

²¹ Territorial Administration in Germany: Institutional Variants, Reforms, and Actors at the Meso-Level of Government [Електронний ресурс] / Jörg Bogumil, Sabine Kuhlmann // Springer Nature Switzerland AG. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: https://www.uni-potsdam.de/fileadmin/projects/ls-kuhlmann/Aktuelle_Publikationen/Chapter_Territorial_administr_in_G.pdf.

²² Gesetz zum Schutz vor schädlichen Umwelteinwirkungen durch Luftverunreinigungen, Geräusche, Erschütterungen und ähnliche Vorgänge [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.gesetze-im-internet.de/bimschg/>.

²³ Gesetz über Naturschutz und Landschaftspflege [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.gesetze-im-internet.de/bnatschg_2009/.

²⁴ Baugesetzbuch [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.gesetze-im-internet.de/bbaug/>

²⁵ Gesetz über die friedliche Verwendung der Kernenergie und den Schutz gegen ihre Gefahren [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.gesetze-im-internet.de/atg/>.

У результаті цього органом, відповідальним за проведення оцінки впливу на довкілля, є компетентний орган у видачі відповідного дозволу.

У випадку потреби суб'єкта господарювання отримати декілька дозволів (наприклад, дозвіл на викиди та видалення стічних вод), які видають різні органи, серед них визначається головний орган, відповідальний за проведення оцінки впливу на довкілля.

Законом про ОВД **не встановлені крайні терміни** для проведення процедури оцінки впливу на довкілля, але крайній термін її закінчення визначено **крайнім терміном отримання дозволів**, частиною яких є проведення оцінки впливу на довкілля²⁷.

Наприклад, оцінка впливу на довкілля полягає в отриманні дозволу на викиди установок^{*28}, що плануються до будівництва та експлуатації, відповідно до "Федерального закону про контроль за викидами", якщо характеристики та тип установки відповідає критеріям, передбаченими Законом про ОВД²⁹. Процедура отримання дозволу на викиди з урахуванням участі громадськості має бути завершена протягом 7 місяців.

Органи, які ухвалюють рішення, можуть відрізнитися залежно від виду рішення, необхідного суб'єкту господарювання, а також від федеральних земель, на яких планується розташування проекту. Проте більшість рішень ухвалюються державними органами, які відносяться до федеральних земель, та їхня юрисдикція поширюється лише на ці землі. Наводимо **приклади з Реєстру ОВД³⁰, назви справ та органи відповідальні за проведення ОВД та видачу відповідного рішення:**

- будівництво та експлуатація заводу з виробництва біоцидів (нім. Errichtung und Betrieb einer Anlage zur Herstellung von Bioziden), відповідальний орган – Державне управління району Арнсберг (нім. Bezirksregierung Arnberg);
- розширення меж гравійного кар'єру (нім. Erweiterung des Kiesabbaus des Kieswerks Schray GmbH & Co. KG auf Gemarkung Steißlingen), відповідальний орган – Управління будівельного права та довкілля Констанцького адміністративного району Фрайбург³¹ (нім. Konstanz Regierungsbezirk Freiburg Amt für Baurecht und Umwelt);
- затвердження плану експлуатації гравійно-піщаного кар'єру площею 92 га (нім. Bergrechtliches Planfeststellungsverfahren zur Zulassung des obligatorischen Rahmenbetriebsplan gemäß § 52 Abs. 2a Bundesberggesetz (BBergG) für den Kiessand-tagebau Stotternheim der Fa. K+B Kies und Beton GmbH), відповідальний орган – Державне управління навколишнього середовища, гірничої справи та охорони природи Тюрингії³² (нім. Thüringer Landesamt für Umwelt, Bergbau und Naturschutz);
- затвердження плану розширення кар'єру з видобування глини на заплановану площу 37,43 га (нім. Bergrechtliches Planfeststellungsverfahren; Erweiterung Tonabbau Tagebau "Christel"), відповідальний орган – Державне управління геології та гірничої справи Рейнланд-Пфальц³³ (нім. Landesamt für Geologie und Bergbau Rheinland-Pfalz);

²⁷ Procedura oceny oddziaływania na środowisko w Polsce i w Niemczech (Brandenburgii) - istotne różnice i podobieństwa [Електронний ресурс] / Joanna Adamowicz, Andrea Sander – Режим доступу до ресурсу: https://www.wit.edu.pl/dokumenty/wydawnictwa_naukowe/prace-studialne-WSAA/2016/001_adamowicz.pdf

^{28*} установками, відповідно до Федерального закону про контроль за викидами, є службові приміщення, а також машини, пристрої, технічне обладнання та транспортні засоби, що пересуваються по території підприємства, та власність, де зберігаються чи депонуються речовини або виконуються роботи, які можуть викликати викиди.

²⁹ Landesamt für Umwelt. Leitfaden für das Genehmigungs- und Anzeigeverfahren nach dem Bundes-Immissionsschutzgesetz [Електронний ресурс] / Landesamt für Umwelt. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://mluk.brandenburg.de/sixcms/media.php/9/Leitfaden-Industrieanlagen.pdf>.

³⁰ Verbund Umweltverträglichkeitsprüfungen der Länder [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.uvp-verbund.de/startseite>.

³¹ Населення складає бл. 285 тис. осіб.

³² Тобто, на рівні землі.

³³ Тобто, на рівні землі.

- будівництво вітрової електростанції (нім. Windpark Kornberg-Dreimärker / Errichtung und Betrieb einer Windkraftanlage in 74736 Hardheim-Bretzingen (HAR-3) durch die EE BürgerEnergie Hardheim GmbH & Co. KG), відповідальний орган – Спеціалізована служба екологічного права Карслруе Регіональної ради Неккер-Оденвальд-Крайс³⁴ (нім. Neckar-Odenwald-Kreis Regierungspräsidium Karlsruhe Fachdienst Umwelt-Recht).

Проекти, на які поширюється оцінка впливу на довкілля:

Відповідно до Закону про ОВД, оцінка впливу на довкілля поширюється на наступні проекти, перераховані в Додатку 1 до Закону про ОВД, які охоплюють³⁵:

■ Для нових проектів:

- будівництво та експлуатація технічних систем;
- кумулятивні проекти;
- виконання будь-яких інших дій, у результаті чого буде порушена природа та ландшафт;

■ Для проектів, які передбачають зміни:

- в частині розширення, місця розташування, стану або роботи технічних систем;
- в частині розширення, які містять у собі будь-які інші заходи, в результаті яких буде порушена природа та ландшафт.

Крім вищезгаданих проектів оцінка впливу на довкілля поширюється на кумулятивні проекти, якщо під час їхнього об'єднання досягають або перевищують відповідні індикатори, передбачені Законом про ОВД.

■ Кумулятивні проекти – це однотипні проекти, під час втілення яких вони реалізуються одним або декількома суб'єктами господарювання та тісно пов'язані між собою. Зв'язком між ними вважається тоді, коли:

- сфера впливу проектів пов'язані;
- проекти функціонально та економічно пов'язані один з одним.

Технічні та інші системи також мають бути пов'язані із загальними експлуатаційними або структурними об'єктами.

Перелік проектів, на які може поширюватися необхідність проведення оцінки впливу на довкілля, перераховані в Додатку 1 до Закону про ОВД (додаток представлений у вигляді таблиці). Ця таблиця містить стовпці з наступною інформацією:

- тип проекту з характеристикою розміру, потужності; за умови, коли можливо застосувати параметри до нього;
- два стовпці, що позначають проекти, які в обов'язковому порядку підлягають ОВД, їх позначають буквою "X"; або ті, що потребують попередньої перевірки, та позначаються залежно від виду попередньої перевірки буквою "A" – для загальної, та буквою "S" – для індивідуальної.

³⁴ Населення цього району складає бл. 140 тис. осіб.

³⁵ Gesetz über die Umweltverträglichkeitsprüfung [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.gesetze-im-internet.de/uvpg/>.

№	Діяльність	Стовп. 1	Стовп. 2
1.	Теплогенерація, видобуток корисних копалин та енергетика:		
1.1	Будівництво та експлуатація заводу з виробництва електроенергії, пари, гарячої води, технологічного тепла або нагрітого відпрацьованого газу за допомогою використання палива в установці спалювання (такій як електростанція, комбінована ТЕЦ, опалювальна установка, газова турбіна, внутрішні система двигуна внутрішнього згоряння, інша система згоряння), включаючи відповідний паровий котел, з потужністю:		
1.1.1	- понад 200 МВт	X	
1.1.2	- від 50 МВт до 200 МВт		A
1.2	Будівництво та експлуатація системи для виробництва електроенергії, пари, гарячої води, технологічного тепла або нагрітого відпрацьованого газу в установці спалювання (такій як електростанція, комбінована ТЕЦ, опалювальна установка, система газотурбінної системи, система двигуна внутрішнього згоряння, інше система згоряння), включно з відповідним паровим котлом, за винятком систем двигуна згоряння для бурових установок і аварійних генераторів електроенергії, шляхом використання:		
1.2.1	вугілля, коксу, включно з нафтовим коксом, вугільними та торф'яними брикетами, паливним торфом, необробленою деревиною, емульгованим природним бітумом, мазутом, за винятком мазуту EL, з номінальною тепловою потужністю від 1 МВт до 50 МВт		S

Рис. 1. Частина таблиці Додатку 1 Закону про ОВД.

Проекти, перераховані в Додатку 1 Закону про ОВД, **можна поділити на дві групи:**

- проекти, що завжди підлягають процедурі з оцінки впливу на довкілля. До таких проектів, наприклад, відноситься будівництво та експлуатація кар'єру, площа відпрацювання якого становить 25 га і більше;
- проекти, що потребують проведення попередньої перевірки, скринінгу (загального або індивідуального) для визначення потреби в оцінці впливу на довкілля. До таких проектів, наприклад, відноситься будівництво та експлуатації кар'єру, площа відпрацювання якого становить від 10 до 25 га (передбачає загальну попередню перевірку); якщо ж площа відпрацювання кар'єру становить до 10 га, то передбачається індивідуальна попередня перевірка.

Оцінка впливу на довкілля для кумулятивних проектів **необхідна у таких випадках**³⁶:

1. Якщо процес затвердження попереднього проекту завершений (процедура ОВД здійснювалася). ОВД здійснюється для додаткового проекту у випадку, коли його вплив досягає або перевищує характеристики, передбачені Законом про ОВД, або коли попередня перевірка виявляє додаткові значні недоліки, інші значні впливи на довкілля, викликані додатковим проектом.

³⁶ Gesetz über die Umweltverträglichkeitsprüfung [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.gesetze-im-internet.de/uvpg/>.

2. Якщо процес затвердження попереднього проекту завершений, проте процедура ОВД не здійснювалася. ОВД здійснюється для додаткового проекту у випадках, коли загальний вплив досягає або перевищує характеристики, передбачені Законом про ОВД, або коли попередня перевірка виявляє додаткові значні недоліки, інші значні впливи на довкілля від їхнього кумулятивного ефекту.

3. Якщо раніше поданий проект знаходиться в процесі затвердження, та якщо він підлягає оцінці впливу на довкілля. ОВД здійснюється для додаткового проекту у випадку, коли його вплив досягає або перевищує характеристики, передбачені Законом про ОВД, або коли попередня перевірка виявляє додаткові значні недоліки, інші значні впливи на довкілля, викликані додатковим проектом.

4. Якщо раніше поданий проект знаходиться в процесі затвердження та цей проект не підлягає оцінці впливу на довкілля. ОВД здійснюється для додаткового проекту у випадку, коли загальний вплив досягає або перевищує характеристики, передбачені Законом про ОВД, або коли попередня перевірка виявляє додаткові значні недоліки, інші значні впливи на довкілля від їх кумулятивного ефекту.

Уповноважений орган виконує такі функції:

- у випадку, коли проект відноситься до груп проектів, позначених літерами "A" та "S", уповноважений орган повинен провести аналіз інформації, наданої суб'єктом господарювання, для проведення попередньої перевірки (скринінгу) та оприлюднити її результати не пізніше ніж через 6 тижнів;
- за запитом суб'єкта господарювання або за рішенням уповноваженого органу проводяться попередні консультації щодо сфери охоплення звіту з ОВД (scoring opinion). Також уповноважений орган під час проведення попередньої консультації може організувати зустріч суб'єкта господарювання з експертами, екологічними асоціаціями, іншими сторонами;
- забезпечують проведення консультації з компетентними органами, громадськістю та зацікавленими сторонами;
- проводять аналіз отриманих матеріалів від суб'єкта господарювання та під час консультації, готують підсумковий висновок та ухвалюють рішення про допустимість/недопустимість діяльності та публікують його;
- зобов'язує суб'єкт господарювання провести моніторинг виконання екологічних умов діяльності.

3.2. Етапи та складові

Етап 1. Визначення необхідності здійснення процедури ОВД, скринінг

Оцінка впливу на довкілля розпочинається із визначення необхідності проведення процедури оцінки впливу на довкілля, з класифікації проекту до однієї з двох груп, які матимуть або можуть мати значний негативний вплив на довкілля (опис груп проектів наведено вище). Якщо з самого початку ініціатор проекту відносить його, відповідно до Додатку 1 Закону про ОВД, до групи проектів, позначених літерою "X", то він зобов'язаний в обов'язковому порядку пройти процедуру оцінки впливу на довкілля, скринінг при цьому не здійснюється.

У випадку класифікації проекту такого, що відноситься³⁷:

1. До групи проектів, позначених літерою "A", уповноважений орган повинен провести попередню загальну перевірку, щоб визначити, чи оцінка впливу на довкілля є обов'язковою.

³⁷ Gesetz über die Umweltverträglichkeitsprüfung [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.gesetze-im-internet.de/uvpg/>.

Загальна попередня перевірка здійснюється як орієнтовне дослідження з урахуванням критеріїв Додатку 3 Закону про ОВД для визначення значного негативного впливу на довкілля. У випадку можливої наявності значного негативного впливу на довкілля здійснюється оцінка впливу на довкілля;

2. До групи проєктів, позначених літерою “S”, уповноважений орган повинен провести попередню індивідуальну перевірку, щоб визначити, чи оцінка впливу на довкілля є обов'язковою. Індивідуальна попередня перевірка проводиться в два етапи. На першому етапі уповноважений орган перевіряє наявність в проєкті особливих місцевих умов, відповідно до категорій захисту, перерахованих в Додатку 3 Закону про ОВД, (до цього переліку входять території Natura 2000^{38*}, об'єкти ПЗФ всіх рівнів, пам'ятки природи, природоохоронні елементи ландшафту, охоронювані законом біотопи). Якщо перевірка на першому етапі показує, що ці об'єкти відсутні, тоді оцінка впливу на довкілля не здійснюється. Під час другого етапу у випадку наявності особливих місцевих умов уповноважений орган здійснює перевірку із урахуванням всіх критеріїв Додатку 3 Закону про ОВД для визначення значного негативного впливу на довкілля. Якщо є можлива наявність значного негативного впливу на довкілля, то здійснюється оцінка впливу на довкілля.

З цього моменту ініціатор проєкту зобов'язаний надати уповноваженому органу відповідну інформацію (Додаток 2 Закону про ОВД) щодо характеристики проєкту, якщо є потреба в роботах з демонтажу, його місце розташування, кількості утворення викидів і відходів, інформацію щодо використання природних ресурсів та потенційного негативного впливу від його реалізації.

У результаті попередньої перевірки уповноважений орган оприлюднює її результати. В них орган обґрунтовує основні причини проведення ОВД або їх відсутність з посиланням на відповідні критерії в Додатку 3 Закону про ОВД.

Попередня перевірка проєкту для груп проєктів, позначених літерами “A” та “S”, не здійснюється у випадку подачі суб'єктом господарювання заяви на проведення ОВД, і якщо уповноважений орган не бачить підстав для проведення попередньої перевірки. Рішення уповноваженого органу не підлягає оскарженню, оцінка впливу на довкілля в такому випадку є обов'язковою.

Рішення уповноваженого органу щодо попередньої перевірки ухвалюється **не пізніше ніж через 6 тижнів** з часу подачі інформації від суб'єкта господарювання. В особливих випадках термін може **бути продовженим на 3 тижні**, при особливій складності – **до 6 тижнів**.

Етап 2. Інформація щодо сфери охоплення Звіту з ОВД (scoping opinion)

За запитом суб'єкта господарювання або за рішенням уповноваженого органу (якщо це є необхідним на його думку) **уповноважений орган інформує та консультує суб'єкта господарювання** на ранній стадії проєктування щодо вмісту, об'єму та рівня деталізації інформації, яку необхідно додати у Звіт з ОВД.

Інформація та консультації можуть також стосуватися інших складових процедури, таких як: термін процедури, залучення інших органів, відповідно до статті 17 Закону про ОВД (органи, сфера відповідальності яких в межах охорони довкілля пов'язана з діяльністю проєкту, разом із муніципалітетами, сільськими та іншими регіональними органами, що передбачені законодавством федеральних земель), та експертних звітів.

^{38*} Natura 2000, це мережа природоохоронних територій в межах Європейського Союзу, метою якої є збереження та відновлення рідкісних, зникаючих видів біоти та рідкісних типів природних оселищ.

У випадку подання такого запиту до уповноваженого органу суб'єкт господарювання зобов'язаний також надати документацію про характеристику проекту (розміри, потужність, місце розташування та можливий вплив на довкілля).

Перед наданням інформації щодо сфери охоплення Звіту з ОВД уповноважений орган може надати суб'єкту господарювання та органам, передбаченими статтею 17 Закону про ОВД, змогу зустрітися. **Уповноважений орган може залучити до обговорення³⁹:**

- експертів;
- екологічні асоціації;
- органи інших країн у випадку транскордонної оцінки впливу на довкілля;
- інші сторони.

Результати обговорення оформлюються уповноваженим органом та надаються суб'єкту господарювання.

Етап 3. Підготовка Звіту з ОВД

Якщо було вирішено, що оцінка впливу на довкілля потрібна, то суб'єкт господарювання повинен підготувати та подати уповноваженому органу Звіт з ОВД, який, як мінімум, має містити інформацію, перераховану в статті 16 Закону про ОВД та Додатку 4 цього ж Закону.

Крім того, Звіт з ОВД має містити інформацію, достатню для того, щоб⁴⁰: уповноважений орган міг здійснити обґрунтовану оцінку впливу проекту на довкілля (з точки зору ефективної охорони довкілля); треті сторони мали змогу оцінити, чи будуть вони під негативним впливом проекту на довкілля.

У випадку невідповідності Звіту з ОВД вимогам Закону про ОВД уповноважений орган має право дати запит на його виправлення за адекватний період часу.

Етап 4. Консультації з відповідними природоохоронними органами та громадськістю

Після отримання Звіту з ОВД, уповноважений орган інформує та надає звіт для оцінки органам, сфера відповідальності яких в галузі охорони довкілля пов'язана з діяльністю проекту. Важливою складовою є інформування муніципалітетів, сільських та інших регіональних органів, передбачених законодавством федеральних земель.

Також уповноважений орган залучає зацікавлену громадськість та дає їм змогу коментувати процес. У рамках процедури обговорення Звіту з ОВД уповноважений орган зобов'язаний публічно представити такі документи:

- Звіт з ОВД;
- відповідні звіти та рекомендації, що стосуються проекту з моменту початку громадського обговорення;
- будь-яку іншу додаткову інформацію, що може бути важливою при ухваленні рішення, та яка стала наявною в уповноваженого органу після початку громадського обговорення.

³⁹ Gesetz über die Umweltverträglichkeitsprüfung [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.gesetze-im-internet.de/uvpg/>.

⁴⁰ Gesetz über die Umweltverträglichkeitsprüfung [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.gesetze-im-internet.de/uvpg/>.

Громадськість може надавати свої зауваження та пропозиції в письмовій формі, також вони можуть бути записаними уповноваженим органом в рамках обговорення. Термін громадського обговорення закінчується через **один місяць (30 днів)** після оприлюднення документів. Термін громадського обговорення може бути **продовжений максимум на два місяці (60 днів)**.

У випадку внесення змін суб'єктом господарювання в документи, що були представлені під час громадського обговорення, відбувається поновлення цього обговорення, яке буде стосуватися лише цих змін.

Етап 5. Ухвалення рішення та його оприлюднення

Після проведення всіх необхідних консультацій та на основі Звіту з ОВД, інформації, отриманої під час консультацій з компетентними органами та громадськістю, уповноважений орган на першому етапі готує обґрунтований підсумковий висновок, а на другому – бере його до уваги під час ухвалення рішення щодо погодження проекту.

■ На першому етапі уповноважений орган готує підсумковий висновок, який складається з таких пунктів:

- вплив проекту на довкілля;
- характеристика проекту та його місце розташування, згідно з чим необхідно виключити, зменшити або компенсувати значний негативний вплив на довкілля;
- заходи з виключення, мінімізації та компенсації значного негативного впливу на довкілля;
- альтернативні заходи у випадках впливу на природу та ландшафти.

Якщо це можливо, то підсумковий висновок має бути підготовленим **протягом одного місяця (30 днів)** після завершення консультацій.

■ На другому етапі під час розгляду результатів першого етапу та підготовки рішення про погодження проекту (надання дозволу) уповноважений орган бере до уваги:

- підсумковий висновок, на основі якого оцінюється вплив проекту на довкілля (поєднуючи в собі особливості здоров'я людей, фауну, флору та біологічне різноманіття, земельну ділянку, ґрунти, повітря, водне середовище, клімат та ландшафт, культурний спадок та інше майно, а також взаємозв'язки між вищезгаданими компонентами довкілля);
- під час ухвалення рішення підсумковий висновок та оцінка впливу на довкілля із обґрунтуванням цього висновку мають бути достатньо актуальними на думку уповноваженого органу.

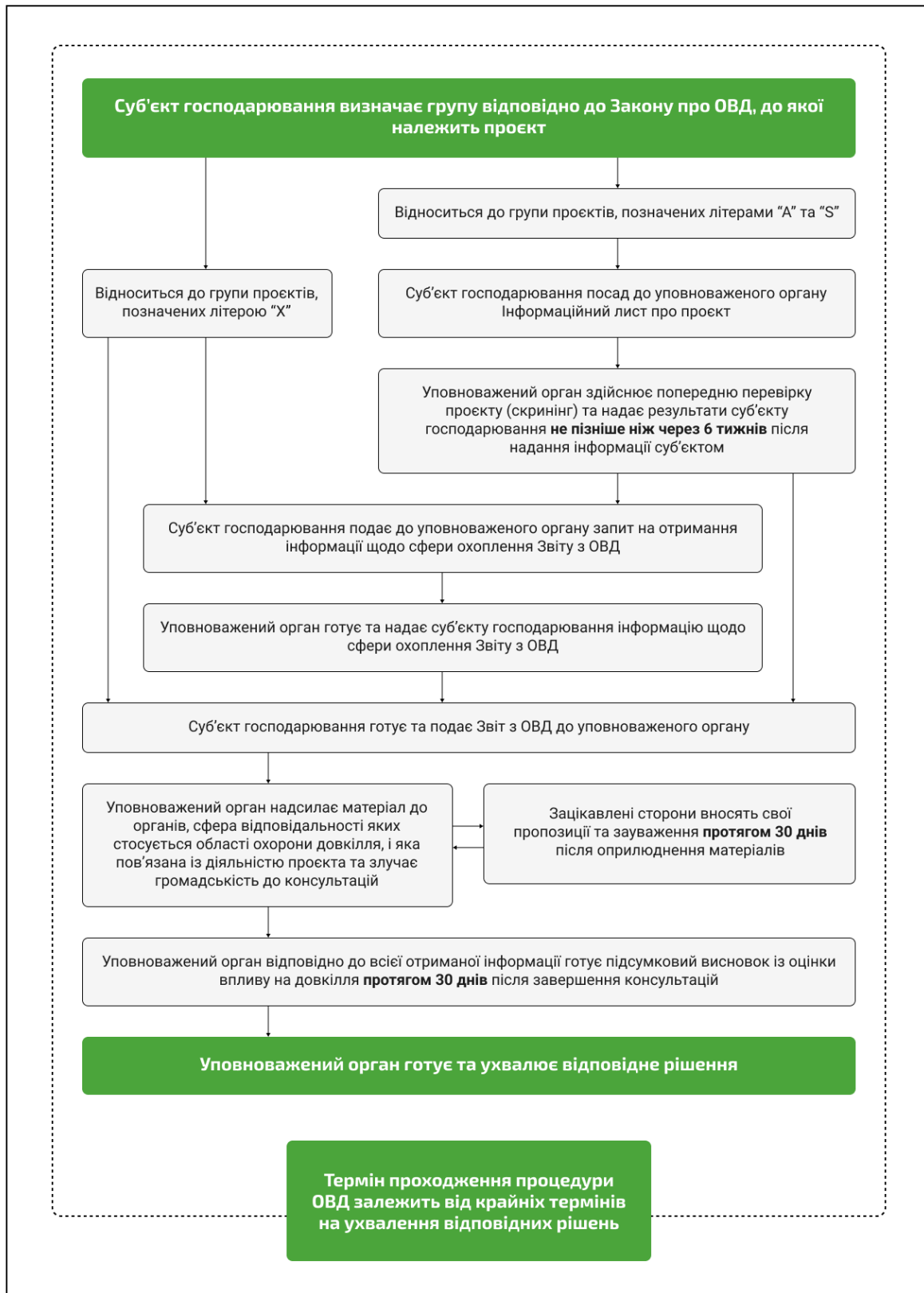
■ На основі двох вищезгаданих етапів уповноважений орган готує рішення про погодження проекту або його відхилення. Рішення складається з такої інформації:

- додаткових екологічних положень, пов'язаних з рішенням про погодження;
- опис запланованих заходів із моніторингу, відповідно до Закону про ОВД, або відповідно до інших федеральних або державних рішень, де це передбачено;
- обґрунтування причин із зазначенням суттєвих фактичних та юридичних причин, на основі яких уповноважений орган ухвалив рішення, що охоплює інформацію про участь громадськості та підсумковий контроль.

Рішення про відмову у погодженні проекту також має містити основні причини ухвалення такого рішення.

Моніторинг

Потреба в проведенні моніторингу визначається в рішенні уповноваженого органу, якщо це не передбачено іншими нормативно-правовими актами. Моніторинг потрібен для контролю значного негативного впливу на довкілля, якщо складно передбачити наслідки та ефективність передбачених заходів, за допомогою яких негативний вплив на довкілля нівелюється, мінімізується або компенсується.

3.3. Особливості процедури ОВД в Німеччині

- оцінка впливу на довкілля є складовою процедури отримання дозвільних документів у зв'язку з чим інтегрується в інші процедури отримання дозвільних документів;
- оцінка впливу на довкілля передбачена для кумулятивних проєктів, які можуть реалізуватися різними суб'єктами господарювання;
- розділення скринінгу на дві групи проєктів (які можна попередньо оцінити за загальними критеріями та потребують індивідуального підходу для скринінгу);
- орган, відповідальний за проведення оцінки впливу на довкілля, залежить від сфери дії дозвільного документу, який передбачається отримати суб'єктом господарювання;
- в разі отримання декількох дозволів, якими передбачена оцінка впливу на довкілля, серед органів, що їх видають, обирається головний орган, відповідальний за процедуру оцінки впливу на довкілля.

4.1. Правова база ОВД

Модель оцінки впливу на довкілля в Польщі пройшла значний шлях. Головним нормативно-правовим актом, що регулює процедуру оцінки впливу на довкілля, є “Закон про доступ до інформації, що стосується довкілля та його охорони, участі громадськості в охороні довкілля і про оцінку впливу на довкілля” від 03.10.2008 (Act on Providing Information on the Environment and Environmental Protection, Public Participation in Environmental Protection and on Environmental Impact Assessment)⁴¹, який замінив собою “Закон про охорону навколишнього середовища” від 27 квітня 1985 року (Environmental Protection Act).

“Закон про доступ до інформації, що стосується довкілля та його охорони, участі громадськості в охороні довкілля і про оцінку впливу на довкілля” (далі – Закон) був прийнятий у зв'язку з необхідністю інтеграції Директиви Ради 85/337/ЄЕС від 27 червня 1985 року (з внесеними змінами) в національне законодавство.

Окремі аспекти оцінки впливу на довкілля регулюються такими нормативно-правовими актами:

- Постанова Ради Міністрів від 10 вересня 2019 року “Про проекти, які можуть здійснювати значний вплив на довкілля”⁴².
- Постанова Міністра навколишнього середовища від 17 квітня 2012 року “Про детальний об'єм інформації для оцінки впливу на довкілля та стратегічної екологічної оцінки”⁴³.

Згідно із Законом оцінка впливу на довкілля здійснюється в рамках⁴⁴:

- Порядку ухвалення Рішення про екологічні умови, що мають бути дотримані для отримання згоди на реалізацію проекту (“Рішення про екологічні умови”), ця процедура здійснюється для проектів, які завжди або потенційно матимуть значний вплив на довкілля;
- При ухваленні рішення:
 1. дозволу на будівництво;
 2. затвердження будівельного проекту;
 3. дозволу на відновлення будівельних робіт;
 4. дозволу на інвестиції в дороги, якщо цього вимагає орган, який видав рішення про екологічні умови, або якщо орган, який видав це рішення, вимагає повторної оцінки;
- При ухваленні адміністративних рішень, необхідних для реалізації проектів, які не мають значного впливу на довкілля, та які не пов'язані безпосередньо з територіями Natura 2000, проте можуть здійснювати значний вплив на ці території.

⁴¹ Act on Providing Information on the Environment and Environmental Protection, Public Participation in Environmental Protection and on Environmental Impact Assessment [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.paih.gov.pl/files/?id_plik=10611.

⁴² ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20190001839/O/D20191839.pdf>.

⁴³ ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 17 kwietnia 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu informacji o prowadzonych ocenach oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20120000529/O/D20120529.pdf>.

⁴⁴ OCENA ODDZIAŁYWANIA PRZEDSIĘWZIĘCIA NA ŚRODOWISKO I DECYZJA O ŚRODOWISKOWYCH UWARUNKOWANIACH A PROCES INWESTYCYJNO-BUDOWLANY [Електронний ресурс] // FKA Furtek Komosa Aleksandrowicz – Режим доступу до ресурсу: https://www.paih.gov.pl/files/?id_plik=34999.

Проекти, на які поширюється оцінка впливу на довкілля:

Відповідно до Закону проекти можна поділити на дві основні категорії в залежності від ступеня їх впливу на довкілля, а саме на:

- **проекти, які завжди можуть значно вплинути на довкілля** (умовно називаємо їх "категорія-1"), отже, вони обов'язково є предметом оцінки впливу на довкілля (налічують 53 види проектів). Наприклад, до цієї категорії відносяться установки для утилізації або оброблення небезпечних відходів, зокрема, полігони небезпечних відходів, повітряні лінії електропередачі з номінальною напругою 220 кВ та протяжністю не менше 15 км, видобування корисних копалин відкритим способом на площі не менше 25 га або підземним закритим способом не менше 100000 м. куб. на рік;
- **проекти, які потенційно можуть значно вплинути на довкілля**, у зв'язку з цим необхідність проведення оцінки впливу на довкілля встановлюється уповноваженим органом, який видає дозвіл (умовно називаємо ці проекти "категорія-2") відповідно до пункту 1 статті 63 Закону (налічує 108 видів проектів). Саме ж проведення процедури ОВД залежить від результатів скринінгу. До цих проектів відносяться аеропорти з базовою довжиною злітно-посадкової смуги менше 2000 метрів, гідроелектростанції, установки по переробці целюлози, установки з виробництва бітумних мас.

Також незалежно від категорії, до якої відноситься проект, умовою, відповідно до якої суб'єкт господарювання повинен розглянути необхідність проведення ОВД, є наявність потенційного значного впливу на території Natura 2000. У випадку потенційного значного негативного впливу на території Natura 2000 оцінка впливу на довкілля здійснюється в обов'язковому порядку (умовно відносимо до "категорії-1").

Органи, відповідальні за проведення процедури з оцінки впливу на довкілля:

Залежно від проекту Рішення про екологічні умови ухвалюється такими органами⁴⁵:

- генеральним директором із охорони навколишнього середовища^{**46}, якщо передбачаються інвестиції в рамках будівництва об'єкта атомної енергетики;
- регіональним директором з охорони навколишнього середовища – для проектів:
 1. пов'язаних із автомобільними дорогами, залізничними шляхами, повітряними лініями електропередачі, розвідки та видобування корисних копалин, штучними водоймами; аеропорти класифікують як проекти, які завжди суттєво впливають на довкілля;
 2. проекти, які реалізуються в закритих районах, визначені Міністром національної оборони;
 3. проекти, які реалізуються в морських районах;
 4. рекласифікація лісів, що не належать Державному казначейству, в сільськогосподарській угіддя;
- головою повіту/старостою – для проектів, пов'язаних із об'єднанням, обміном і розділом земель;

⁴⁵ Act on Providing Information on the Environment and Environmental Protection, Public Participation in Environmental Protection and on Environmental Impact Assessment [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.paih.gov.pl/files/?id_plik=10611.

^{46**} генеральний директор із охорони навколишнього середовища є центральним органом державного управління, відповідальним за охорону довкілля та охорону природи.

- директором обласної дирекції державних лісів – для проєктів, пов'язаних зі зміною лісів, які знаходяться у власності Державного казначейства, в землі сільськогосподарського призначення;
- головою/старостою гміни або президентом/мером міста – для всіх інших проєктів.

У процедурі повторної оцінки впливу на довкілля та процедури оцінки впливу на території Natura 2000 Рішення про екологічні умови реалізації проєкту видається регіональним директором із охорони навколишнього середовища, який підпорядковується генеральному директору із охорони навколишнього середовища.

Польща має трьохрівневий адміністративний (територіальний) поділ, відповідно до якого виділяють три рівні⁴⁷:

- рівень 1 – це воєводства (нараховується 16 одиниць, аналогом в Україні є області);
- рівень 2 – це повіти та міста на правах повіту (нараховується 314 повітів та 66 міст із правими повіту; повіт – це адміністративно-територіальна одиниця місцевого самоуправління, аналогом в Україні є райони);
- рівень 3 – це гміни (нараховується 2477 гмін, зокрема 302 міських, 662 місько-сільських, 552 міст, 1513 сільських гмін; аналогом гміни в Україні є об'єднані територіальні громади).

Відповідно до Польського Реєстру оцінки впливу за період з 1 січня 2021 по 31 грудня 2021 року **було подано Заяв на отримання Рішення про екологічні умови для проєктів:**

- стосовно “категорії-1” – 358 заяв;
- стосовно “категорії-2” – 8164 заяв;
- стосовно таких, що можуть мати значний вплив на території Natura 2000 – 885 заяв.

Так, наприклад, у Мазовецькому воєводстві, (пол. województwo mazowieckie) на території якого безпосередньо розташоване місто Варшава, за цей період **було подано 37 Заяв на отримання Рішення про екологічні умови проєктів “категорії-1”**, з них, відповідно до органу відповідального за надання Рішення, розподіл такий:

- до президента/мера міста – 13 заяв;
- до голови/старости гміни – 24 заяв.

Крім того, до вищевказаних органів було подано 844 Заяви на отримання Рішення про екологічні умови проєктів, що відносяться до “категорії-2”. Тенденція подачі Заяв на отримання Рішення про екологічні умови до місцевих органів влади, відповідно до Реєстру, властива по всій території Польщі, тому можна стверджувати, що повноваження із проведення оцінки впливу на довкілля делегуються місцевим органам влади, проте варто зауважити, що регіональному директору з охорони навколишнього середовища було подано 128 Заяв на отримання Рішення про екологічні умови проєктів, що можуть мати значний негативний вплив на природоохоронні території Natura 2000.

Всі матеріали оцінки впливу на довкілля знаходяться у вільному доступі в електронній базі даних⁴⁸.

⁴⁷ Podział administracyjny Polski [Електронний ресурс] // Główny Urząd Statystyczny – Режим доступу до ресурсу: <https://stat.gov.pl/statystyka-regionalna/jednostki-terytorialne/podzial-administracyjny-polski/>.

⁴⁸ BAZA OOS [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://bazaos.gdos.gov.pl/web/guest/home>.

Уповноважений орган виконує такі функції:

- у випадку, коли проект відноситься до “категорії-2”, уповноважений орган повинен провести аналіз інформаційного листа суб'єкта господарювання та видати індивідуальне рішення/результати скринінгу **протягом 30 днів**;
- за запитами суб'єкта господарювання у разі класифікації проекту як “категорія-1” та обов'язково, якщо планована діяльність відноситься до “категорії-2”, ухвалюють рішення щодо сфери охоплення звіту з ОВД (scoping opinion). **Рішення щодо сфери охоплення екологічного Звіту з ОВД видається після консультацій із компетентними органами, передбаченими Законом протягом 30 днів з дня отримання запиту.**

Сюди не відносять час, витрачений на підготовку доповнень суб'єкта господарювання та час на листування (відправлення листів та пояснень)⁴⁹.

- забезпечують проведення консультацій із державними органами, громадськістю та зацікавленими сторонами;
- проводять аналіз отриманих матеріалів від суб'єкта господарювання та під час консультації, ухвалюють Рішення про екологічні умови та публікують його.

До консультативних органів належать:

1. Органи державної санітарної інспекції.
2. Директор морського відомства.
3. Регіональний директор із охорони навколишнього середовища (якщо він не є органом, відповідальним за проведення процедури ОВД).

4.2. Етапи та складові процедури

Етап 1. Визначення необхідності здійснення процедури ОВД, скринінг

Оцінка впливу на довкілля розпочинається із визначення необхідності проведення процедури оцінки впливу на довкілля, із класифікації проекту до однієї з двох категорій (опис категорій наведено вище).

Якщо проект визначили як “**категорія-1**”, то суб'єкт господарювання зобов'язаний пройти процедуру оцінки впливу на довкілля, скринінг при цьому не здійснюється. Процедура ОВД для цієї категорії розпочинається з подачі заяви про наміри отримати Рішення про екологічні умови.

Якщо проект відноситься до “**категорії-2**”, то рішення щодо проходження оцінки впливу на довкілля ухвалюється уповноваженим органом **в індивідуальному порядку (розпочинається скринінг)**. Суб'єкт господарювання надає інформаційний лист проекту та заяву про наміри отримати Рішення про екологічні умови (зміст інформаційного листа наведений у ст. 62а Закону) до уповноваженого органу, який далі на його основі видає індивідуальне рішення щодо необхідності проведення оцінки впливу на довкілля або її відсутності.

Перед ухваленням рішення щодо проведення процедури ОВД уповноважений орган має провести консультацію з регіональним директором із охорони навколишнього середовища, його позиція є обов'язковою, відсутність позиції в рішенні може призвести до його скасування.

⁴⁹ Raport oceny oddziaływania na środowisko [Електронний ресурс] // EcoMeritum – Режим доступу до ресурсу: https://www.ekomeritum.pl/raport-oddziaływania-na-srodowisko/?gclid=CjwKCAiAyfybBhBKEiwAgtB7fi4artoHR9qHOIHt3iUJv3ggIu3-q6jd_19276oAL1LHA_ECMhyaNhoCQ6IQAvD_BwE.

Крім того, уповноважений орган повинен провести консультації з органом державної санітарної інспекції, у випадках розміщення об'єкту в морі проводять консультації з директором морського відомства, які надають свої коментарі **протягом 14 днів**. Рішення стосовно скринінгу надається уповноваженим органом **протягом 30 днів**.

Етап 2. Резолюція щодо сфери охоплення Звіту з ОВД (scoring opinion)

Визначення обсягу інформації, аналізів, необхідних для підготовки Звіту з ОВД, та надання їх уповноваженому органу є рішенням щодо сфери охоплення Звіту з ОВД. Для проектів, що відносяться до "категорії-1", цей етап є необов'язковий.

У випадку подачі суб'єктом господарювання заяви на отримання рішення щодо сфери охоплення Звіту з ОВД проекту "категорії-1", уповноважений орган під час підготовки резолюції щодо сфери охоплення Звіту з ОВД:

1. Узгоджує з компетентними органами **протягом 14 днів** сферу охоплення Звіту з ОВД.
2. **Протягом 30 днів** надає цей документ суб'єкту господарювання.

Для проектів, класифікованих як "категорія-2", одночасно з наданням рішення про необхідність здійснення оцінки впливу на довкілля, готується резолюція щодо сфери охоплення Звіту з ОВД. Отримання резолюції щодо сфери охоплення Звіту з ОВД в такому випадку є обов'язковим (в разі транскордонної оцінки цей етап також є обов'язковим). Після чого процедура офіційно призупиняється до моменту подачі суб'єктом господарювання Звіту з ОВД, термін на підготовку та подачу Звіту з ОВД **не може перевищувати 3 років**. Процедура оцінки впливу в цьому випадку продовжується з моменту подачі суб'єктом господарювання звіту з ОВД.

Призупинення процедури з ОВД можливе лише у випадку констатації обов'язку суб'єкта господарювання здійснити оцінку впливу на довкілля, якщо це рішення не було оскарженим⁵⁰. Рішення про призупинення процедури не підлягає оскарженню.

У випадку ненадання Звіту з ОВД протягом 3 років з моменту призупинення процедури заява про наміри отримати Рішення про екологічні умови вважається відхиленою.

Етап 3. Підготовка Звіту з ОВД

Якщо було вирішено, що оцінка впливу на довкілля потрібна, то суб'єкт господарювання повинен підготувати та подати до уповноваженого органу Звіт з ОВД. Детальний опис інформації, яку повинен містити Звіт з ОВД наведено в ст. 66.1 Закону. Особливістю інформації, яку має містити Звіт з ОВД, є врахування очікуваного впливу оцінюваних варіантів на об'єкти та цілі природоохоронних територій Natura 2000. Також суб'єкт господарювання під час підготовки Звіту з ОВД має звернути увагу на екологічну інформацію, отриману в результаті стратегічної екологічної оцінки впливу на довкілля, що важливо з точки зору цього проекту.

Етап 4. Консультації з відповідними природоохоронними органами та громадськістю

Після підготовки Звіту з ОВД суб'єкт господарювання надає його уповноваженому органу. Відповідно до Закону в уповноваженого органу відсутні повноваження "відхилити" Звіт з ОВД,

⁵⁰ Jakub Borowski. The Environmental Impact Assessment in the Polish Law – Selected Issues [Електронний ресурс] / Jakub Borowski, Martyna Walas – Режим доступу до ресурсу: <https://repozytorium.umk.pl/bitstream/handle/item/4226/PYEL.2016.003%2CBorowski%2CWalas.pdf?sequence=1>.

якщо він не містить всіх складових, передбачених цим Законом або резолюцією, яка створює певні обов'язки стосовно ОВД, або якщо він погано деталізований з точки зору необхідності оцінки впливу проекту на довкілля⁵¹. **Проблема недостатності інформації вирішується так:**

- для проектів "категорії-1" уповноважений орган скеровує до суб'єкта господарювання лист із переліком проблемних питань, невиправлення цих проблем протягом 7 днів з дня відправлення листа тягне за собою призупинення заяви про наміри отримати Рішення про екологічні умови без її розгляду;
- для проектів "категорії-2" уповноважений орган може викликати суб'єкта господарювання для надання пояснень із наступним виправленням проблем.

Із моменту прийняття Звіту з ОВД уповноваженим органом розпочинаються консультації. Консультації проводяться із консультативними органами (їх перелік наведений на початку) та з громадськістю. Тривалість консультацій становить **30 днів**.

Громадськість може висловити свої зауваження та пропозиції:

- в письмовій формі;
- усно для протоколу;
- засобами електронного зв'язку без необхідності електронного підпису.

Консультації із громадськістю також можуть відбуватися у вигляді слухань, відкритих для публіки, якщо це передбачено уповноваженим органом.

Для проектів "категорії-1" громадські консультації починаються із моменту подачі заяви про наміри отримати Рішення про екологічні умови та Звіту з ОВД, тобто з ініціюванням процедури ОВД.

Етап 5. Прийняття рішення та його оприлюднення

Заяви про наміри отримати Рішення щодо екологічних умов та Звіт із ОВД разом з будь-якою іншою інформацією, яка має відношення до процедури з оцінки впливу на довкілля, та отримані зауваження чи пропозиції під час консультацій з компетентними органами та громадськістю беруться до уваги перед наданням Рішення про екологічні умови.

Рішення про екологічні умови є адміністративним рішенням, яке визначає умови навколишнього середовища, за яких можлива реалізація проекту з метою мінімізації та запобігання погіршення довкілля. **Воно готується з урахуванням:**

1. Результатів консультації з компетентними органами.
2. Звіту з ОВД.
3. Результатів громадських консультацій.
4. Результатів консультацій, проведених в рамках транскордонної оцінки впливу на довкілля.

Рішення про екологічні умови має бути обґрунтованим та містити:

- відомості про проведене громадське обговорення та ступінь врахування пропозицій/зауважень, наданих громадськістю;
- відомості про ступінь врахування інформації, наведеної у звіті про оцінку впливу на довкілля;
- відомості про ступінь врахування інформації, отриманої під час консультацій з компетентними органами (наведені вище);
- результати розгляду справи про транскордонний вплив (в разі її проведення).

⁵¹ OCENA ODDZIAŁYWANIA PRZEDSIĘWZIĘCIA NA ŚRODOWISKO I DECYZJA O ŚRODOWISKOWYCH UWARUNKOWANIACH A PROCES INWESTYCYJNO-BUDOWLANY [Електронний ресурс] // FKA Furtek Komosa Aleksandrowicz – Режим доступу до ресурсу: https://www.paih.gov.pl/files/?id_plik=34999.

Детальний опис інформації, яку повинен містити Звіт з ОВД наведено в ст. 82.1 Закону.

Відмова у видачі Рішення про екологічні умови можливе, якщо⁵²:

- місце розміщення об'єкту не відповідає плану місцевого зонування, якщо такий план прийнятий (не відноситься до проєктів, пов'язаних з дорогами загального користування, залізничних ліній і для проєктів, які передбачають концесію на розвідку залягань корисних копалин);
- відмовлено в погодженні умов реалізації проєкту компетентним органом/органами;
- оцінка впливу на довкілля визначає, що даний проєкт створюватиме негативний вплив на можливість досягнення екологічних цілей, наведених в "Законі про воду" від 20 липня 2017 року (Prawo wodne), орган, уповноважений видати рішення, відмовляється від погодження цього проєкту, якщо не виконуються умови, які зазначають обсяг інформації у Звіті з ОВД;
- оцінка впливу на довкілля показує, що проєкт може здійснювати значний негативний вплив на території Natura 2000, а реалізація проєкту не підтримується необхідними вимогами переважаючого суспільного інтересу (соціального або економічного характеру) та альтернативні варіанти відсутні.

Відмова у видачі Рішення про екологічні умови у зв'язку зі станом навколишнього середовища також вважається правомірною, якщо заборона на реалізацію проєкту ґрунтується на конкретних нормативних актах (наприклад, актах з охорони природи).

Термін дії Рішення про екологічні умови становить 6 років з дня його прийняття. Термін може бути подовжений до 10 років, якщо реалізація проєкту здійснюється поетапно і виконуються всі умови цього рішення. Подовження терміну здійснює уповноважений орган, що його видав до моменту закінчення терміну в 6 років.

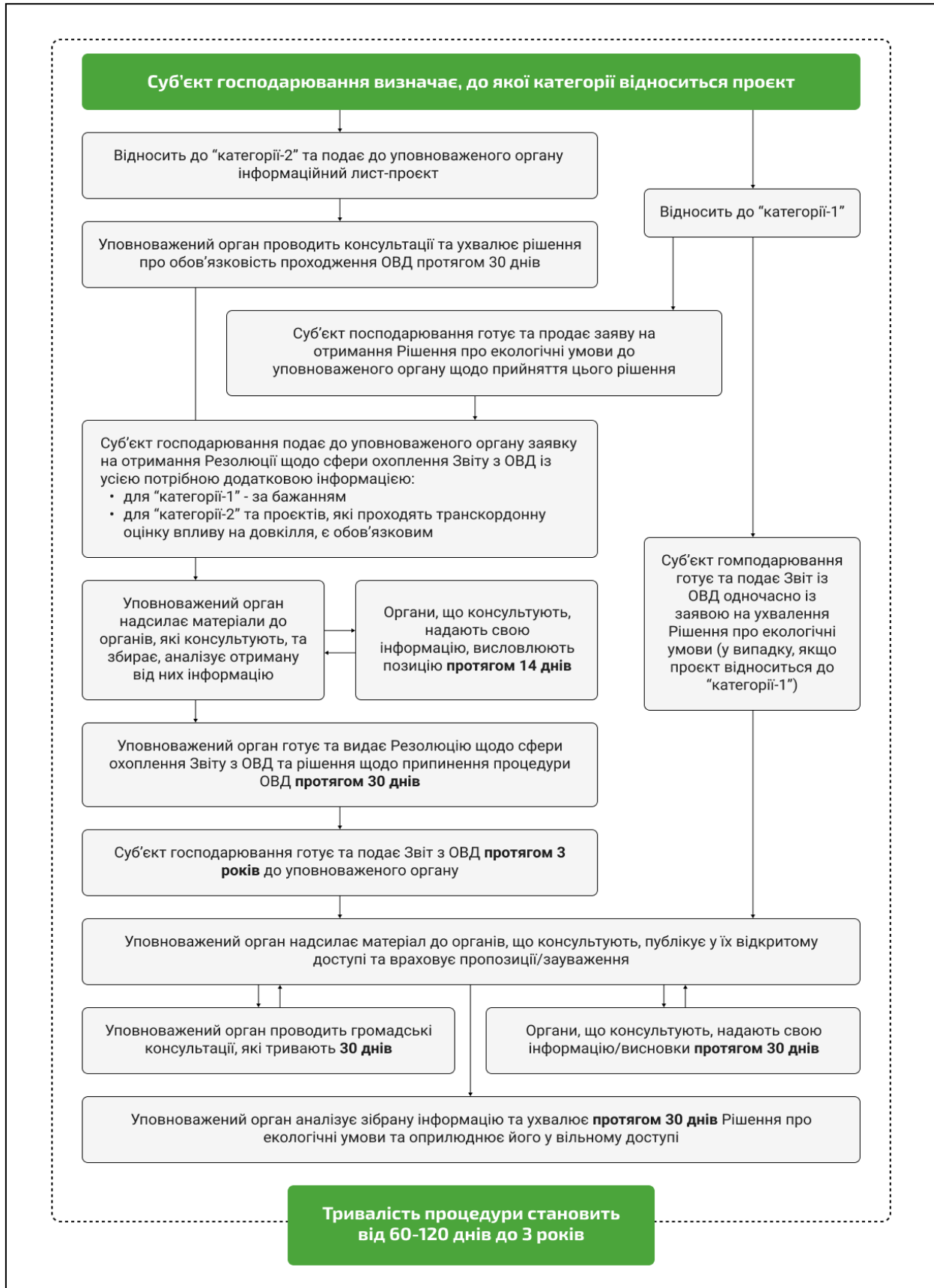
Моніторинг

Потреба в проведенні моніторингу визначається у Рішенні про екологічні умови, також вказуються його об'єм, терміни та обов'язки надати результати регіональному директору з охорони навколишнього середовища органу, який видав таке рішення, та в інші органи з обґрунтування такого рішення. Результати моніторингу можуть бути основою для приведення проєкту у відповідність до вимог охорони навколишнього середовища, ініціювання нових умов реалізації проєкту та проведення переоцінки впливу на довкілля.

4.3. Особливості процедури ОВД в Польщі

- гнучкий підхід до делегування повноважень на місцях із урахуванням особливостей проєктів, які матимуть або можуть мати значний вплив на довкілля;
- постійна комунікація та зв'язок з іншими компетентними органами;
- наявність крайніх термінів подачі звіту з ОВД, в разі отримання Резолюція щодо сфери охоплення Звіту з ОВД;
- наявність індивідуального скринінгу для проєктів "категорії-2".

⁵² OCENA ODDZIAŁYWANIA PRZEDSIĘWZIĘCIA NA ŚRODOWISKO I DECYZJA O ŚRODOWISKOWYCH UWARUNKOWANIACH A PROCES INWESTYCYJNO-BUDOWLANY [Електронний ресурс] // FKA Furtek Komosa Aleksandrowicz – Режим доступу до ресурсу: https://www.paih.gov.pl/files/?id_plik=34999.

РОЗДІЛ 5

ПРОЦЕДУРА ОВД В ШВЕЦІЇ

5.1. Правова база ОВД

Впровадження процедури оцінки впливу на довкілля, відповідно до сучасного її вигляду, відбулося в 1999 році разом із набуттям чинності Природоохоронного кодексу Швеції (Swedish Environmental Code), згідно з яким процедура ОВД здійснюється і сьогодні. **Окремі аспекти процедури ОВД регулюється такими підзаконними актами:**

- Environmental Assessment Regulation (2017:966) – цей документ містить інформацію про те, яким чином проект/планована діяльність може потенційно мати значний вплив на довкілля; перелік пунктів, обов'язкових до включення у звіт з ОВД; інформацію стосовно транскордонної оцінки впливу на довкілля⁵³;
- Environmental Regulation (2013:251) – цей документ містить перелік проектів/планованих діяльностей, встановлює правила щодо контролю, планування та дозволу на різні діяльності⁵⁴.

Шведська система оцінки впливу на довкілля складається з таких організацій та інституцій:

- Шведське агентство з охорони навколишнього середовища (далі – Агентство), формує політику у сфері охорони довкілля, відповідальне за проведення транскордонної оцінки впливу на довкілля;
- Земельний та Природоохоронний суди, Делегація екологічної оцінки Повітової адміністративної ради – відповідальні за реалізацію процедури оцінки впливу на довкілля, здійснюють розгляд матеріалів ОВД, ухвалюють рішення щодо оцінки впливу на довкілля;
- громадськість, інші підприємства, громадські організації, державні органи та установи, до яких належить входить Шведське агентство з морського та водного господарств; аварійно-рятувальні служби та інші – висловлюють свої зауваження, пропозиції та додаткову інформацію.

Відповідно до Природоохоронного кодексу Швеції, екологічно небезпечна діяльність, яка може призвести до забруднення атмосферного повітря, ґрунтів, водного середовища, або може створити інші небезпечні чинники для здоров'я людей або довкілля, зобов'язана отримати "екологічний дозвіл" про допустимість реалізації проекту з огляду впливу на довкілля або повідомити про таку діяльність місцеві органи влади.

Особливістю є те, що "екологічний дозвіл" є інтегрованим дозволом, тобто є документом дозвільного характеру, який об'єднує декілька дозвільних процедур в одну. Наприклад, може дозволяти втілювати проекти, що матимуть значний вплив на довкілля та водночас дозволяти проведення операцій із водою та видобутком корисних копалин⁵⁵.

Відмінною рисою шведської системи ОВД є посилання на принцип обізнаності. Урядові посадовці, розробники та консультанти визначили це як ідею про те, що особи, які ухвалюють рішення, чи то влада, чи розробники, повинні самі розуміти законодавчі вимоги ЄС. Це призвело до нечіткого розуміння вимог, і на практиці немає контрольних списків для розробників щодо точних вимог від органів влади, оскільки кожна зацікавлена сторона повинна трактувати ці вимоги із законодавства для себе через принцип обізнаності. Через це багато розробників відчувають певний рівень невизначеності через характер цих неспецифічних вказівок щодо вимог ОВД.

⁵³ Environmental Assessment Regulation (2017: 966) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://leap.unep.org/countries/se/national-legislation/environmental-assessment-regulation-2017-966>.

⁵⁴ Environmental Regulation (2013:251) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.ecolex.org/details/legislation/environmental-regulation-2013251-lex-faoc124075/>.

⁵⁵ EUFJE Conference 2014, Budapest [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.eufje.org/images/docConf/bud2014/SE%20bud2014.pdf>.

З іншого боку, це призвело до того, що багато компаній стали більш підготовленими щодо збору даних для своїх ОВД⁵⁶.

Проекти, на які поширюється оцінка впливу на довкілля:

Здійснювати процедуру із оцінки впливу на довкілля в Швеції (з метою отримання “екологічного дозволу” допустимості реалізації проекту) або повідомляти про діяльність необхідно у випадках, коли:

- **реалізація проекту здійснюватиме значний вплив на довкілля, відноситься до “категорії А”** та потребує отримання дозволу від Земельного та Екологічного суду (Land and Environment Court) у регіоні, де знаходиться об’єкт. Наприклад, підприємства, на яких здійснюється механічна обробка металів, з виробничою площею 100000 м²; видобування нафти або природного газу в гірських районах, наведених в Природоохоронному кодексі; виробництво більше 7000 тонн паперу, картону в календарний рік⁵⁷.
- **діяльність матиме менший вплив на довкілля, ніж “категорії А”, тому відноситься до “категорії В”** та потребує отримання дозволу від Делегації екологічної оцінки Повітової адміністративної ради⁵⁸ (Assessment Delegation of the County Administrative Board), наприклад, видобування корисних копалин на площі більше 25 га, якщо операція не пов’язана з вкладенням та видаленням матеріалів, які вже видобули та обробили після оголошення наглядовим органом рішення про завершення видобування; об’єкти тваринництва для утримання птиці з кількістю місць більше, ніж 40000; видобування та виробництво азбесту⁵⁹.

Земельний та екологічний суд – це спеціалізований суд, який розглядає такі справи:

- дозволи на водогосподарські та екологічно небезпечні роботи;
- питання, пов’язані із охороною здоров’я, природи; забрудненими територіями і небезпечними відходами, екологічними збитками та їх компенсації; будівництвом;
- знесення та дозволи на землю, відповідно до Закону про планування та будівництва;
- розглядає апеляції з планування, розділу земель.

Загалом є п’ять Земельних та Екологічних судів при окружних судах у Наці, Вернерсборгу, Векше, Умео та Естерсунді⁶⁰. Цей орган ухвалює рішення, пов’язане зі справами, в яких один суддя з юридичною освітою головує на розгляді, суддя з технічною підготовкою необхідний для вирішення технічних питань, крім того їм допомагають два технічні радники.

⁵⁶ Environmental Impact Assessment in the Arctic: A Guide to Best Practice [Електронний ресурс] / Timo Koivurova, Pamela Lesser, Sonja Bickford та ін.] // Edward Elgar Publishing. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: https://books.google.com.ua/books?id=5oEhDAAAQBAJ&pg=PA71&dq=DISTINCTIVE+FEATURES+OF+SWEDEN%27S+EIA&hl=ru&sa=X&ved=2ahUKEwiap_eG6b76AhXxkosKHQC0D6MQ6AF6BAGHEAI#v=onepage&q&f=false.

⁵⁷ Environmental Regulation (2013:251) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.ecolex.org/details/legislation/environmental-regulation-2013251-lex-faoc124075/>.

^{58*} Делегації екологічної оцінки Повітової адміністративної ради є незалежною частиною Повітової адміністративної ради, вони несуть відповідальність за розгляд та видачу рішень, які підлягають ОВД.

⁵⁹ Environmental Regulation (2013:251) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.ecolex.org/details/legislation/environmental-regulation-2013251-lex-faoc124075/>.

⁶⁰ National specialised courts [Електронний ресурс] // europe e-justice. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: https://e-justice.europa.eu/19/EN/national_specialised_courts?SWEDEN&member=1.

Повітові адміністративні ради – це державний орган, що з одного боку, об'єднує муніципальну владу із народом, а з іншого – з урядом, парламентом і центральною владою⁶¹. В Швеції налічують 21 повітову адміністративну раду; відповідно до адміністративно-територіального устрою їх відносять до регіонального рівня, який поєднує реалізацію національних цілей, координацію різних інтересів повіту, встановлення регіональних цілей та захист верховенства закону.

Крім того, є **проекти, які відносяться до “категорії С”, а саме – невеликі операції, які не потребують дозволу**, але повинні повідомити природоохоронний орган або його аналог в муніципалітеті. Проте у випадку, якщо проект не потребує дозволу, відповідно до Постанови про оцінку впливу на довкілля, наглядовий орган може зобов'язати отримати дозвіл, у зв'язку із ризиком значного негативного впливу. Наприклад, до “категорії С” відносяться виготовлення комбікорму з підготовкою та обробкою тваринної сировини (крім молока) для виробництва більше 500 тонн продукції в рік, якщо не передбачається упакування; об'єкти постійного тваринництва з кількістю більш ніж 100 голів тварин, проте вони не є огороженими; приготування або консервація риби, молюсків, а також виготовлення рибного борошна, риб'ячого жиру або гранул з маси більшої ніж 10 тонн риби, молюсків за календарний рік.

Процедура оцінки впливу на довкілля може займати різну кількість часу залежно від діяльності, впливу на довкілля та детальності інформації, отриманої для проведення ОВД. Для Звіту з ОВД, який може доповнюватися декілька разів, термін підготовки може тривати від декількох місяців до декількох років. Із моменту подачі Звіту з ОВД Делегація із екологічної оцінки ухвалює рішення протягом шести місяців.

5.2. Етапи та складові процедури

Етап 1. Консультація, скринінг та визначення обсягу дослідження

У Швеції процес ОВД починається з консультації із зацікавленими сторонами, а саме з представниками влади, також може відбуватися контакт із громадськістю до того, як це вимагатиметься законом.

Прикладом такої адаптаційної практики є те, що розробники у вітроенергетичній промисловості, як і в гірничодобувній промисловості, спочатку інформують громадськість перед тим, як подати заявку. Це не вимагається законом, але це добровільна практика. У Швеції існує багато прикладів співпраці між компаніями та місцевими громадами. Часто поширеним є отримання соціальної ліцензії на діяльність, це означає, що компанія отримує підтримку та згоду, і, як наслідок, розвиває довгострокові відносини з місцевою громадою⁶².

⁶¹ On the County Administrative Board [Електронний ресурс] // County Administrative Board of Stockholm – Режим доступу до ресурсу: On the County Administrative Board [Електронний ресурс] // County Administrative Board of Stockholm – Режим доступу до ресурсу: <https://www.lansstyrelsen.se/stockholm/om-oss/other-languages/english/about-us/on-the-county-administrative-board.html>.

⁶² Environmental Impact Assessment in the Arctic: A Guide to Best Practice [Електронний ресурс] / Timo Koivurova, Pamela Lesser, Sonja Bickford та ін.] // Edward Elgar Publishing. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: https://books.google.com.ua/books?id=5oEhDAAAQBAJ&pg=PA71&dq=DISTINCTIVE+FEATURES+OF+SWEDEN%27S+EIA&hl=ru&sa=X&ved=2ahUKFwiap_eG6b76AhXxkosKHQC0D6MQ6AF6BAgHEAI#v=onepage&q&f=false.

Консультації проводяться з метою отримання зворотного зв'язку зі сторонами, що зазнають впливу, зацікавлені в проекті, якомога раніше, та для того, щоб отримати їхні пропозиції та зауваження, які можуть сприяти швидкому поданню заявки на проведення ОВД в результаті скорочення терміну проведення процедури. Зібрана інформація в процесі консультацій є підґрунтям, на основі якого визначається, чи проект матиме значний негативний вплив на довкілля. У випадку, якщо з самого початку ініціатор визначає, що не здійснюватиме значного впливу на довкілля, рішення ухвалюється адміністративною радою повіту та є частиною **“розслідувальних/дізнавальних консультацій” (investigation consultation)**, які є аналогом скринінгу в інших європейських процедурах оцінки впливу на довкілля. Для зручності цей етап будемо називати скринінгом.

Скринінг не потрібен у випадку, якщо:

- ініціатор вважає, що проект матиме значний вплив на довкілля;
- планована діяльність вважається такою, що матиме значний вплив на довкілля, відповідно до Розділу 6 Environmental Assessment Regulation;
- ініціатору було наказано подати заяву на отримання дозволу;
- потрібен дозвіл Natura 2000, що було визначено під час початку “консультації із розмежування” (demarcation consultation)^{***63}.

У результаті завершення скринінгу ініціатор складає звіт, який додає до адміністративної ради повіту. **Консультативний звіт має містити наступну інформацію⁶⁴:**

1. Хто був запрошений, яким способом було отримано запрошення, яку інформацію отримано.
2. Які коментарі надано та до яких змін в початкових планах вони призвели.
3. Будь-які позиції, притаманні наглядовому органу та зацікавленим сторонам, якщо виявляється, що проект здійснюватиме значний вплив на довкілля.
4. Будь-яка інформація про те, що ініціатор змінює свою оцінку значного впливу на довкілля щодо інформації, розміщеної у консультативному документі.
5. Замітки із зустрічей, інформаційні буклети, копії публікацій оголошень в газетах та інше.

Адміністративна рада повіту ухвалює рішення не пізніше ніж **через 60 днів** після надання консультативного документу, рішення не можуть бути оскарженими. У рішенні також визначається необхідність проведення **“консультації з розмежування впливу на довкілля” (“консультації з розмежування впливу на довкілля” = етап визначення обсягу дослідження (scoping))**.

Визначення обсягу дослідження може також здійснюватися за запитом ініціатора до адміністративної ради повіту. Законодавством **не встановлено термін**, протягом якого адміністрація має надати відповідь на такий запит.

Відповідальність за проведення консультації несе ініціатор, тому саме він має запрошувати до консультації та вирішити, як саме буде вона сформована.

■ Яким може бути формат консультації:

1. В ініціатора є **початковий діалог** з адміністративною радою повіту та наглядовим органом.

^{63***} Форма для консультації щодо проекту визначається на основі його характеру, типу та масштабу, а також цільової аудиторії цієї консультації. Консультації можуть бути корисними для підготовки довідкових даних, визначення альтернатив, прогнозування та оцінки впливу на навколишнє середовище та визначення запобіжних заходів.

⁶⁴ Kajsa Cinthio. Assessment of environmentally hazardous activities [Електронний ресурс] / Kajsa Cinthio // County Administrative Board, Skåne. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.lansstyrelsen.se/download/18.52ea1660172a20ba65c29f0f/1598602026878/Assessment%20of%20environmentally%20hazardous%20activities%20ta.pdf>.

2. Ініціатор створює **консультативний документ**.
3. Ініціатор домовляється про першу **консультаційну зустріч** з адміністративною радою повіту та наглядовим органом. Також можуть бути запрошені представники від фахівців з очисних споруд, аварійних служб, якщо вони можуть постраждати від діяльності.
4. Ініціатор своєчасно **надсилає документи** для консультації та запрошення на зустріч. Адміністративній раді повіту рекомендовано надсилати документи для консультації не пізніше, ніж протягом 5 тижнів до зустрічі для внутрішньої передачі.
5. **Консультативна зустріч здійснюється** з адміністративною радою повіту та наглядовою радою.
6. Ініціатором **проводиться консультація** із конкретними пов'язаними сторонами. Наприклад:
 - консультація з іншими органами шляхом відправлення документів для коментарів;
 - відправлення інформації місцевим мешканцям і найближчим підприємствам. Часто рекомендується для тих, хто знаходиться на відстані 500 метрів від зони діяльності;
 - розміщення оголошення в газетах, інформації на вебсайтах та інше.

Після завершення консультацій ініціатором має бути складено Заяву та Звіт з ОВД, які мають бути наданими органам, що здійснюватимуть оцінку впливу на довкілля.

■ Визначення транскордонного впливу на довкілля

Шведське агентство з охорони навколишнього середовища є відповідальним органом за проведення оцінки впливу на довкілля в транскордонному контексті відповідно до Природоохоронного кодексу та Конвенції Еспо. Виключення можуть бути, якщо уряд після повідомлення Агентством до нього вирішить, що відповідальним державним органом за виконання транскордонної оцінки є інше агентство⁶⁵.

Якщо державному органу стане відомо про план, програму, діяльність або наміри, які як передбачається, можуть здійснювати значний вплив на довкілля іншої країни, цей орган має повідомити про це Шведське агентство з охорони навколишнього середовища.

Під час здійснення консультацій зі стороною, що може постраждати, Агентство повинне домовитися із відповідальним органом в тій країні про те, як має здійснюватися консультація, щоб влада та громадськість, які можуть отримати негативний вплив в іншій країні, мали змогу надати свою думку протягом терміну, який має складати не менше 30 днів.

Етап 2. Підготовка звіту з ОВД

У випадку, якщо проєкт матиме значний вплив на довкілля або у випадку, якщо передбачається отримання дозволу Natura 2000, потрібно підготувати та надати до уповноваженого органу звіт з ОВД.

Вміст Заяви регулюється главою 22 розділу 1 Природоохоронного кодексу.

Також Заява має містити⁶⁶:

- зобов'язання та заходи захисту;
- пропозиції щодо моніторингу та контролю діяльності;
- технічний опис з кресленнями, дані про потужність, інформація про умови на місцевості;
- інформацію про використання енергії, джерела викидів, кількість прогнозованих

⁶⁵ Environmental Regulation (2013:251) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.ecolex.org/details/legislation/environmental-regulation-2013251-lex-faoc124075/>.

⁶⁶ Kajsa Cinthio. sassessment of environmentally hazardous activities [Електронний ресурс] / Kajsa Cinthio // County Administrative Board, Skåne. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.lansstyrelsen.se/download/18.52ea1660172a20ba65c29f0f/1598602026878/Assessment%20of%20environmentally%20hazardous%20activities%20ta.pdf>.

- викидів і пропозиції щодо заходів з мінімізації та запобігання утворення забруднень;
- оцінку впливу на довкілля та звіт про консультації.

Коли Заяву подано, її надсилають, зокрема, до комітету з охорони навколишнього середовища муніципалітету та до інших органів влади, щоб запитати, чи вважають вони її такою, що відповідає всім вимогам. У той же час уповноважений орган проводить оцінку необхідності доповнень під час консультацій з іншими суб'єктами, що можуть відчувати негативний вплив, в межах уповноваженого органу. Зацікавлені сторони, що отримали заяву, **мають 3-6 тижнів для висловлення своєї думки.**

Коментарі щодо діяльності, які будуть надані уповноваженому органу, відправляються ініціатору, який має право відповісти на пропозиції/зауваження.

Для діяльностей або заходів, які малоімовірно здійснюватимуть значний вплив на довкілля, має бути підготовлений невеликий Звіт з ОВД. Він має бути менш масштабним та вміщувати лише інформацію, що дозволить оцінити суттєві впливи на довкілля. Коли уповноважений орган вирішить, що заява відповідає всім вимогам, вона публікується в місцевих друкованих засобах масової інформації та на вебсайтах.

Текстовою базою для невеликого Звіту з ОВД може бути консультативний документ, підготовлений під час скринінгу. Цей документ доповнюється висновками консультації та рішенням адміністративної ради повіту про незначний вплив на довкілля. У випадку можливого впливу на території Natura 2000 звіт повинен мати інформацію, що підтверджуватиме незначний вплив на ці території, у зв'язку з чим не потребуватиме дозволу від Natura 2000.

Етап 3. Рішення

За наявності достатньої інформації для ухвалення рішення в формі заяви, пропозицій та зауважень уповноважений орган може ухвалити свій вердикт. Рішення уповноваженого органу **ґрунтується на отриманих зауваженнях та пропозиціях, а також на прецедентному праві та експертизі питань.**

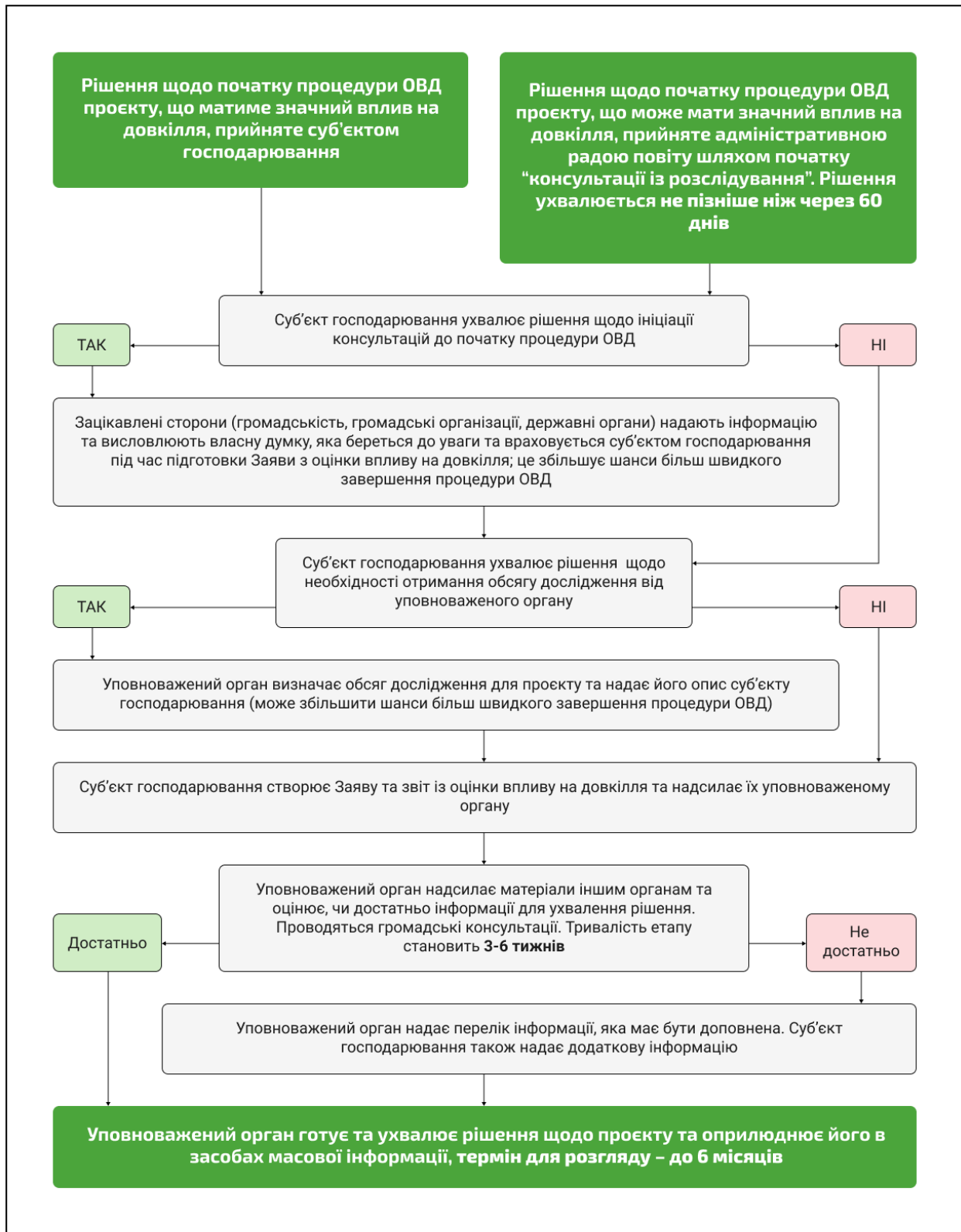
Рішення ухвалюється **протягом 6 місяців** після завершення подачі заяви та з моменту надходження останніх доповнень. Про ухвалене рішення оголошується в місцевій пресі, витрачається на оголошення ініціатор.

■ Рішення із ОВД та подальші дії

Щодо моніторингу в Швеції, то країна керується системою самозвітності для екологічного дозволу, але не для ОВД. Ці звіти про моніторинг з інформацією щодо даних, необхідних для отримання дозволів, компанія надсилає до адміністративної ради повіту, яка може перевіряти розробників на свій розсуд. Ці вимоги до моніторингу встановлюються в рішенні ОВД та дозволах.

5.3. Особливості процедури ОВД в Швеції

- проведення добровільного першочергового громадського обговорення на ранніх етапах процедури оцінки впливу на довкілля;
- двосторонній діалог між ініціатором проекту та зацікавленими сторонами, під час визначення наявності повної інформації для проведення оцінки впливу на довкілля;
- рішення з оцінки впливу на довкілля може бути частиною інтегрованого дозволу;
- вищими органами, відповідальними за проведення ОВД, є Земельний та екологічний суди.

ПРОЦЕДУРА ОВД В КАНАДІ

6.1. Правова база ОВД

Законодавство з охорони навколишнього середовища, а також відповідні органи контролю та управління природокористування в Канаді почали створюватися ще в кінці 1970-х років.

Канадські правові норми у галузі ОВД насамперед передбачені “Законом про оцінку впливу на довкілля”, котрий набув чинності в 2019 р.⁶⁷ Цей законодавчий документ встановлює за собою основні етапи для проведення оцінки впливу на довкілля.

Правове регулювання ОВД в Канаді спрямоване на:

- захист охорони навколишнього середовища;
- просування екологічно безпечних проєктів;
- забезпечення цілей задля сталого розвитку;
- укріплення довіри громадськості до прийняття рішень урядом Канади щодо реалізації масштабних проєктів (наприклад, будівництва ТЕЦ, ГЕС, шахт і т.д.)

Основним державним органом у галузі ОВД є “**Агентство Канади з оцінки впливів**” – (надалі використовується “Агентство”) Impact Assessment Agency of Canada.

Агентство є федеральним органом країни, а також підзвітним підрозділом Міністерства навколишнього середовища та зміни клімату. **Тому Агентство виконує наступні функції:**

- консультації міністра та допомога йому в реалізації його повноважень та виконання обов’язків, передбачених “Законом про оцінку впливу”;
- визначення рівня впливу проєктів діяльності на навколишнє середовище;
- ухвалення обґрунтованих рішень щодо реалізації проєктів, які відповідають принципам сталого розвитку.

При здійсненні ОВД Агентство Канади консультиється з такими органами:

- Управління енергетики Канади;
- Канадська комісія з ядерної безпеки;
- федеральні департаменти та агенції.

Агенція з оцінки впливів співпрацює з провінціями, спільнотами місцевих народів, екологічними організаціями та промисловістю.

Оскільки Канада є федерацією, яка складається з десяти провінцій та трьох територій, котрі мають широку автономію, отже, і нормативно-правові акти, що регулюють оцінку впливу на рівні провінцій, можуть відрізнятися та мати власні особливості, тому надалі розглядається оцінка впливу на рівні Агентства, що охоплює всю територію країни та здійснюється на найвищому рівні влади.

Протягом терміну з 1 січня 2021 року по 1 січня 2022 в Реєстрі зафіксовано 219 справ з оцінки впливу, з них Агентство здійснює оцінку впливу на довкілля 2 справи, а 212 інших здійснюються на рівні місцевих органів влади.

⁶⁷ Impact Assessment Act (S.C. 2019, c. 28, s. 1) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://laws.justice.gc.ca/eng/acts/I-2.75/index.html>.

На рівні провінцій оцінка впливів здійснюється Департаментами екологічної оцінки, які входять в органи, відповідальні за охорону навколишнього середовища та збалансоване природокористування. На рівні провінцій оцінка впливу на довкілля здійснюється згідно з нормативно-правовими актами, юрисдикція яких розповсюджується на території провінції⁶⁸.

Закон про оцінку впливу на довкілля встановлює наступні кроки проведення ОВД на федеральному рівні:

1. Етап планування – 180 днів;
2. Етап визначення впливу – термін визначається ініціатором і може досягати 36 місяців з можливим продовженням;
3. На етапі оцінки впливу:
 - До 300 діб – для оцінки, яку проводить Агентство впливу на довкілля;
 - До 300 діб – для роботи комплексних комісій та інституцій;
 - До 600 діб – для роботи групи експертів.
4. Етап прийняття рішень включає в себе:
 - 30 діб – прийняття рішення Міністром.
 - 90 діб – у випадку, якщо рішення було передано губернатору.

Етап планування та етап оцінки впливів протягом всіх термінів може бути призупиненим через причини, які вказані у законодавчих актах. Наприклад, за запитом самого ініціатора чи у випадках внесення до проекту змін, здатних вплинути на наслідки його реалізації, або у випадках несплати відповідних зборів.

Основні положення та функції “Агентство Канади з оцінки впливів” при проведенні процедури ОВД:

- Агентство очолює та керує усім процесом ОВД у проектах, визначених на федеральному рівні;
- взаємодіє з громадськістю та виступає як єдина контактна особа для консультацій та взаємодії з місцевими народами під час проведення ОВД;
- надає можливості та фінансування для підтримки участі громадськості у проведенні ОВД;
- забезпечує належне проведення заходів, спрямованих на пом'якшення впливів на довкілля;
- сприяє сталості та координації практики виконання ОВД по всій Канаді шляхом проведення досліджень, рекомендацій та постійного обговорення питань щодо проведення ОВД із зацікавленими сторонами та партнерами;
- здійснює міжнародне співробітництво з метою обміну передовим досвідом проведення ОВД.

Учасники ОВД та всі зацікавлені сторони

Зацікавленою стороною виступає ініціатор проекту, згідно із законом, ним можуть бути особа чи організація, яка планує працювати над проектом.

До учасників ОВД відносяться:

- ініціатор;
- групи незалежних експертів;
- федеральна влада;

⁶⁸* Наприклад, в провінції Онтаріо оцінка впливу здійснюється відповідно до Environmental Assessment Act (<https://www.ontario.ca/laws/statute/90e18>), а в провінції Квебек – згідно з Environment Quality Act (<https://www.legisquebec.gouv.qc.ca/fr/document/lc/Q-2/>).

- групи місцевих (корінних) народів;
- міністр із навколишнього середовища;
- Агентство Канади з оцінки впливів;
- губернатор у раді;
- громадськість.

6.2. Етапи та складові процедури

Етап 1. Планування проєкту⁶⁹

Ініціатор звіряє власний проєкт зі списком проєктів, які підлягають екологічній оцінці, наприклад, будівництво, експлуатація, виведення з експлуатації нового металургійного заводу з потужністю 5000 т/день або більше, якщо діяльність входить в даний перелік, або якщо проєкт був визначеним таким, що матиме значний негативний вплив міністром. Суб'єкт господарювання надає первинний опис проєкту, який має відповідати всім вимогам Агентства оцінки впливу⁷⁰.

Після цього Агентство розглядає надану інформацію та протягом десятиденного терміну визначає та підтверджує, чи діяльність суб'єкта повинна проходити ОВД. Далі ця інформація про проєкт вноситься в Реєстр справ із оцінки впливу на довкілля⁷¹ у форматі інтернет-ресурсу, на якому публікується вся необхідна інформація про проєкт.

Одночасно Агентство з оцінки впливу **повідомляє всіх суб'єктів, чий інтереси можуть бути порушені в ході реалізації самого проєкту**. До них належать:

- громадськість;
- групи корінного населення;
- територіальні органи;
- федеральна влада;
- інституції;
- комісія з ядерної безпеки Канади;
- енергетичний регулятор Канади;
- Канадсько-Ньюфаунленд і Лабрадор офшорні нафтові ради.

У разі необхідності всі зацікавлені суб'єкти збирають повний пакет питань, що їх цікавлять, та надають ініціатору проєкту. Зі свого боку, ініціатор проєкту має надати всі відповіді на питання. Вся оброблена інформація вноситься в Реєстр.

Агентство складає індивідуальний для кожного ініціатора посібник для підготовки Заяви про вплив та готує попередній план проведення ОВД.

До закінчення 180-тиденного строку з дня внесення проєкту в державний Реєстр Агентство сповіщає про готовність Повідомлення і одразу ознайомлює ініціатора зі стадією підготовки Заяви про вплив (загальна тривалість етапу планування становить 180 днів). Агентство може продовжити 180-тиденний етап планування до 90 днів на запит іншої юрисдикції, щоб забезпечити співпрацю з нею.

⁶⁹ Phase 1: Planning [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.canada.ca/en/impact-assessment-agency/services/policy-guidance/impact-assessment-process-overview/phase1.html>.

⁷⁰ Physical Activities Regulations (SOR/2019-285) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://laws.justice.gc.ca/eng/regulations/SOR-2019-285/FullText.html>.

⁷¹ Impact Assessment Agency of Canada [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.canada.ca/en/impact-assessment-agency.html>.

Етап 2. Підготовка Заяви про вплив⁷²

Тривалість цього етапу може становити **до 36 місяців**, а також може бути продовжена за вимогами ініціатора проекту.

Цей етап включає в себе подальші взаємовідносини між Агентством та громадськістю для виконання цілей підготовки Заяви про вплив. У цей час ініціатор збирає інформацію та проводить дослідження, які вказані у Повідомленні.

Після того, як ініціатор проекту зібрав всю необхідну інформацію та провів передбачені дослідження для проведення заходів, які вказані в Повідомленні, він на основі матеріалів складає Заяву про вплив і скеровує його в Агентство Канади з оцінки впливу.

Агентство проводить аналіз Заяви про вплив на предмет виконання ініціатором всіх вимог та рекомендацій. Після цього проводиться консультація за участю всіх зацікавлених сторін. З урахуванням усіх пропозицій та зауважень Агентство виносить позитивний чи негативний вердикт. У випадку, якщо Агентство дало відмову на проведення ОВД у зв'язку з тим, що було надано неповну інформацію, ініціатор має розпочати процедуру спочатку, а саме – з першого етапу (планування проекту). Якщо вердикт позитивний, то Агентство вносить рішення в Реєстр, що Заява про вплив відповідає всім вимогам, з цього моменту відразу розпочинається етап 3.

Етап 3. Оцінка впливу⁷³

Етап може **тривати до 300 днів**, якщо оцінку здійснює Агентство, **та 600 днів**, якщо задіяна Група з оцінки впливу на довкілля.

Є випадки, коли оцінка впливу може проводитися додатково за участю експертних груп, або комплексною експертною комісією (коли виникає потреба оцінки проекту, який регулюється іншим органом або, наприклад, “Законом про ядерну безпеку і контроль” і “Законом про регулювання енергетики Канади”). В такому випадку Агентство встановлює термін, під час якого Комісія має надати свій звіт міністру. Загальний термін оцінки Комісією **становить 300 днів**, проте для більш складних проектів термін може становити **не більше 600 днів**.

Після ухвалення Агентством Заяви про вплив і публікації в Реєстрі, Заява про вплив проекту стає доступною для всіх зацікавлених сторін.

У випадку, якщо проект потребує оцінки впливу іншою юрисдикцією, включаючи провінційну, територіальну або оцінку корінних народів, Агентство пропонує консультації та співробітництво з іншими юрисдикціями для здійснення оцінки впливу на довкілля та реалізує План співробітництва з оцінки впливу на довкілля, розроблений на етапі планування. Крім цього, федеральні органи, які володіють спеціальною експертною інформацією стосовно проекту, аналізують Заяву про вплив, яка відноситься до їхніх повноважень, та надають експертні рекомендації Агентству.

Агентство може проводити загальні збори чи дні відкритих дверей для залучення груп корінного населення, зацікавлених сторін і громадськості до проведення оцінки впливу. Це дає змогу громадськості задати питання ініціатору, Агентству та федеральним експертним відомствам. Агентство також має можливість ініціювати Зовнішній експертний огляд, під час якого воно

⁷² Phase 2: Impact Statement [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.canada.ca/en/impact-assessment-agency/services/policy-guidance/impact-assessment-process-overview/phase2.html>.

⁷³ Phase 3: Impact Assessment [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.canada.ca/en/impact-assessment-agency/services/policy-guidance/impact-assessment-process-overview/phase3.html>.

вибирає незалежних експертів і готує наукові питання для їх спільного опрацювання. Незалежні експерти готують звіт, який буде розглянутий Агентством під час підготовки Звіту про оцінку впливу.

Фінальним пунктом цього етапу є складання Агентством:

- висновку з оцінки впливу. В цьому документі узагальнюється процес оцінки впливу та береться до уваги надана інформація від ініціатора, експертних груп, федеральних органів, груп корінного населення, громадськості та інших юрисдикцій. Звіт має складатися з достатньої інформації для міністра або Кабінету міністрів для прийняття рішення, яке відповідатиме інтересам громадськості.
- проекту потенційних умов. До них відносяться заходи мінімізації наслідків та програми наступних кроків, за які відповідає ініціатор. Ці умови входять до рішення, яке визначається міністром.
- звіту про консультації. Готується Агентством та вміщує рекомендації міністру відносно адекватності консультацій. З приводу цього документа Агентством проводяться консультації з групами корінного населення, і надається змога цим групам внести свій внесок в розділи.

Після цього Агентство відправляє висновок з оцінки впливу, Проект потенційних умов та звіт про консультації міністру.

Етап 4. Ухвалення рішень⁷⁴

Цей етап може складати 30-90 днів. Міністр довкілля та змін клімату (Minister of Environment and Climate Change), отримавши всі необхідні документи, має все проаналізувати. Перевіряючи, чи всі інтереси враховані, міністр має право самостійно ухвалювати рішення або скерувати всі отримані документи губернатору в Раді (Governor in Council). Обидва мають проаналізувати всі документи стосовно відповідності всіх проектних рішень та їх наслідків. Потім міністр чи генерал-губернатор публікують свою Заяву про рішення у Реєстрі.

У випадку, якщо залучені органи, відповідно до “Закону про ядерну безпеку і контроль” або “Законом про регулювання енергетики Канади”, виникають такі особливості в ухваленні рішення:

- у випадку із “Законом про ядерну безпеку і контроль”, міністр може надати будь-яку умову, яка встановлюється в Заяві про рішення як частина ліцензії.
- у випадку із “Законом про регулювання енергетики Канади”, Заява про рішення буде вважатися частиною сертифікату.

Рішенням оцінки впливу на довкілля є сертифікат екологічної оцінки, який є дозвільним документом. Після отримання цього дозвільного документа суб'єкт господарювання може продовжити інші типи необхідних дозвільних процесів перед будівництвом та експлуатацією. У цьому документі вказується кінцевий термін (**максимум 10 років з дати видачі**), протягом якого проект має бути суттєво розпочатим, або сертифікат не буде дійсним. Власник сертифікату може подати заяву з обґрунтуванням на одноразове подовження **дії на 5 років**. Обмеження часу необхідні, щоб гарантувати, що умови сертифікату не застаріють у результаті зміни урядової політики, технічних стандартів, наукової інформації. Продовження терміну дії сертифікату не може бути наданим після закінчення терміну дії⁷⁵.

⁷⁴ Phase 4: Decision Making [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.canada.ca/en/impact-assessment-agency/services/policy-guidance/impact-assessment-process-overview/phase4.html>.

⁷⁵ INTRODUCTION TO ENVIRONMENTAL ASSESSMENT UNDER THE PROVINCIAL ENVIRONMENTAL ASSESSMENT ACT (2018) [Електронний ресурс] // Environmental Assessment Office. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: https://www2.gov.bc.ca/assets/gov/environment/natural-resource-stewardship/environmental-assessments/guidance-documents/2018-act/eao_user_guide_v102_april_2021.pdf#page=38&zoom=100,45,313.

Етап 5. Після ухвалення рішення⁷⁶

У кінцевому рішенні губернатор в Раді чи міністр вказує обов'язкові заходи в цілях охорони інтересів усіх суб'єктів і зацікавлених сторін. Також рішенням визначається план моніторингу проекту.

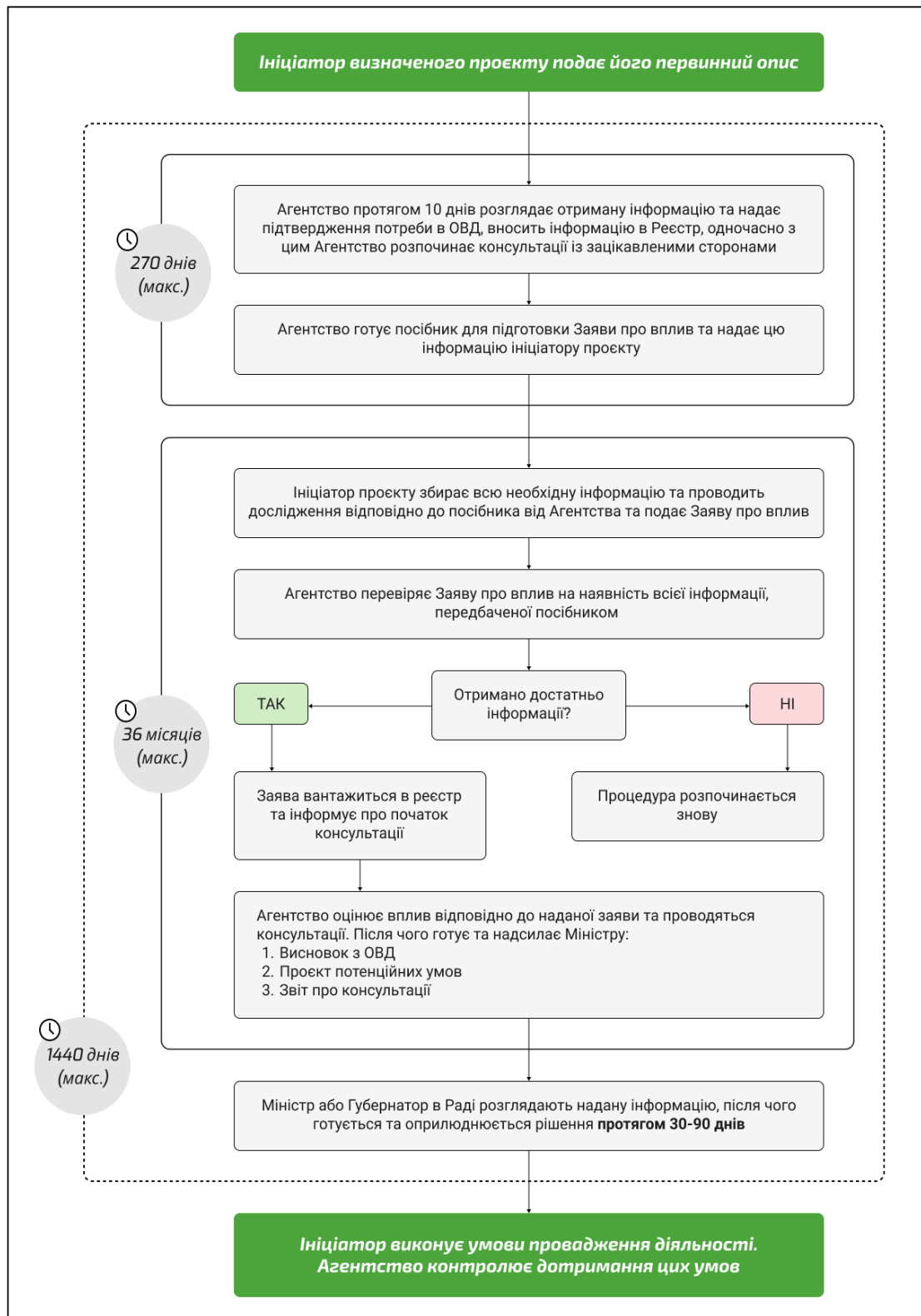
Ініціатор проекту несе відповідальність за виконання встановлених умов, за розробку та виконання програм моніторингу, але також ініціатор має можливість залучити до відповідної діяльності федеральні органи влади, групи корінного населення і громадськість.

Агентство мусить слідкувати за дотриманням всіх вимог і належним виконанням моніторингу проекту. Воно може створити Комітет з моніторингу, який допомагатиме перевіряти дані та програми огляду. Всі дані публікуються в Реєстрі.

Міністр має змогу внести поправки в Заяву про рішення. В такому випадку в Реєстрі розміщується повідомлення про майбутні зміни до Заяви про рішення і запрошення до громадського обговорення. Всі коментарі розглядаються, після чого міністр оголошує змінене рішення, яке згодом публікується Агентством у Реєстрі.

Крім того, якщо під час перевірки ефективності заходів мінімізації виявиться, **що результати не досягають бажаного, умови можуть бути змінені.**

⁷⁶ Phase 5: Post Decision [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.canada.ca/en/impact-assessment-agency/services/policy-guidance/impact-assessment-process-overview/phase5.html>.

6.3. Особливості процедури ОВД в Канаді

- можливість внесення зміни в певні умови провадження в Рішення;
- залучення до оцінки впливу незалежних експертних груп;
- термін процедури оцінки впливів може становити до 1226 днів (близько 3,5 років);
- обов'язковий етап скринінгу з визначенням основних компонентів довкілля, що зазнають впливу та оцінка величини цих впливів.

ВИСНОВОК

Оцінка впливу на довкілля як загальноприйнятий інструмент екологічної політики в Європейському Союзі та розвинених країнах використовується в Україні вже протягом 5 років. Протягом цього часу було виявлено переваги та недоліки національного підходу. Цим дослідженням ми проаналізували моделі оцінки впливу на довкілля, які використовуються в Англії, Німеччині, Польщі, Швеції та Канаді та виокремили їхні особливості.

■ Англія

- ОВД інтегроване у дозвільну систему, окремий ОВД-дозвіл відсутній;
- делегування повноважень на місця. Більшість проєктів ОВД проводяться на рівні місцевих рад, на державному рівні ОВД відбувається лише для національних проєктів;
- “глибока” система скринінгу, яка проводить попередній аналіз проєктів та визначає рівень потенційного впливу. Це може спростити процедуру ОВД шляхом відсіювання діяльностей, які не матимуть значного впливу, або навпаки – забезпечує проходження ОВД для діяльностей, що не перевищують порогових значень, проте потенційно матимуть значний негативний вплив на вразливі території;
- можливість органу, який проводить ОВД, консультуватися з іншими органами;
- зобов’язати розробника окремо забезпечити інформування громадськості, яка, з огляду уповноваженого органу, не буде проінформована;
- зобов’язати розробника підготувати зрозумілий звіт із ОВД для населення та органів, що ухвалюють рішення.

■ Німеччина

- оцінка впливу на довкілля є складовою процедури отримання дозвільних документів, у зв’язку з чим інтегрується в інші процедури отримання дозвільних документів;
- оцінка впливу на довкілля передбачена для кумулятивних проєктів, які можуть реалізовуватися різними суб’єктами господарювання;
- розділення скринінгу на дві групи проєктів, які можуть мати значний негативний вплив на довкілля, що передбачає індивідуальний підхід до кожної;
- орган, відповідальний за проведення оцінки впливу на довкілля, залежить від сфери дії дозвільного документу, який передбачається отримати суб’єктом господарювання;
- у випадку отримання декількох дозволів, якими передбачена оцінка впливу на довкілля, серед органів, що їх видають, обирається головний, відповідальний за процедуру оцінки впливу на довкілля.

■ Польща

- гнучкий підхід до делегування повноважень на місцях із урахуванням особливостей проєктів, які матимуть або можуть мати значний вплив на довкілля;
- постійна комунікація та зв’язок з іншими компетентними органами;
- визначений перелік органів, консультації з якими мають бути обов’язково проведені;
- наявність крайніх термінів подачі звіту з ОВД у випадку отримання Резолюції щодо сфери охоплення Звіту з ОВД;
- наявність індивідуального скринінгу для проєктів “категорії-2”.

■ Швеція

- проведення добровільного першочергового громадського обговорення на ранніх етапах процедури оцінки впливу на довкілля;
- двосторонній діалог між ініціатором проекту та зацікавленими сторонами, під час визначення наявності повної інформації для проведення оцінки впливу на довкілля;
- рішення з оцінки впливу на довкілля може бути частиною інтегрованого дозволу;
- вищими органами, відповідальними за проведення ОВД, є Земельний та Екологічний суди.

■ Канада

- можливість внесення зміни в певні умови провадження в Рішення з оцінки впливу на довкілля;
- залучення до оцінки впливу незалежних експертних груп;
- термін процедури оцінки впливів може становити до 1226 днів (близько 3,5 років);
- обов'язковий етап скринінгу з визначенням основних компонентів довкілля, що зазнають впливу, та оцінка величини цих впливів.

Аналізи підходів вищенаведених країн можуть бути використаними для подальших реформ національного підходу до оцінки впливу на довкілля.

Особливості у підходах оцінки впливу на довкілля

Україна	Англія	Німеччина	Польща	Швеція	Канада
Самостійність оцінки впливу на довкілля					
Окрема процедура, рішення є дозвільним документом	Інтегрована в іншу процедуру, рішення не є дозвільним документом	Інтегрована в іншу процедуру, рішення не є дозвільним документом	Окрема процедура, рішення є дозвільним документом	Окрема процедура, рішення є дозвільним документом	Окрема процедура, рішення є дозвільним документом
Тривалість процедури					
Умовна мінімальна тривалість становить 72 дні	Умовна мінімальна тривалість становить 142 дні	Не встановлені крайні терміни та залежить від дозвільного документу, який отримується (наприклад, процедура отримання дозволу на викиди триває до 7 місяців)	Умовна мінімальна тривалість становить 60 днів	Не встановлені крайні терміни	Умовна мінімальна тривалість становить 1440 днів
Орган, відповідальний за проведення ОВД					
Міндовкілля та обласні Департаменти обласних держадміністрацій	Місцеві органи планування та державний секретар	Залежить від дозвільного документу, який отримується від місцевих органів влади округу до центральних органів влади	Уповноважений орган залежить від категорії та особливостей проєкту від органів на рівні гміни, міста до рівня центральних органів влади	Земельний та Екологічний суд, Делегації екологічної оцінки Повітової адміністративної ради	Агентство Канади з оцінки впливів та органи федеральних земель
Індивідуальний скринінг					
Не використовується	Використовується	Використовується, два типи	Використовується	Використовується	Використовується
Участь громадськості в процедурі ОВД					
Можлива участь у двох етапах, на ранній стадії участь під час визначення обсягу дослідження та на стадії обговорення Звіту з ОВД	Можлива участь на стадії обговорення Звіту з ОВД	Можлива участь на стадії обговорення Звіту з ОВД	Можлива участь на стадії обговорення Звіту з ОВД	Можлива участь у двох етапах, на ранній стадії участь під час визначення обсягу дослідження та на стадії обговорення Звіту з ОВД	Можлива участь у двох етапах, на ранній стадії участь під час визначення обсягу дослідження та на стадії обговорення Звіту з ОВД